Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ: în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks Nachfolger; Anton Oppelik, J. Danneber*, în Budapesta: *A. V. Goldbergerg, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann*.
Preţul inserţiunilor: o seria garmond pe o colónă 6 cr. şi 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoielă.
Reclame pe pagina a 3-a o seria 10 cr. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMĔR DE DUMINECĂ 15)

„Gazeta" iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Têrgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 78.—Anul LVIII. Braşov, Duminecă, 9 (21) Aprilie 1895.

La mórtea Mitropolitului Bucovinei.

Cernăuţĭ, 4/16 Aprilie 1895.

Mare jale şi durere s'a revĕrsat dela Nistru la Vatra Dorneĭ. Rugĭ cu miros de tămâĭă se înalţă pentru sufletul Mitropolitului Silvestru. O bólă şăgubéţă l'a cuprins ca'n puţine ḑile se vină cósa nemilósă a morţii şi sĕ-şĭ rîdă de speranţele Bucovinenilor. La 3 Aprilie 5 óre a. m. st. v. înainte de améḑĭ, puternicul stejar al bisericei nóstre pică în residenţa sa din Cernăuţĭ.

O, cum pică stêlpii românescĭ unul după altul, pare că ni-i cobit a rĕu! Pădurile ţĕrii se răresc şi cu dênsele stejarii némului nostru, ei, fala şi puterea nóstră, carĭ în ḑile de grea urgiă opriau cu sinul lor orĭ-ce atac, ce ne venia dela apus pentru lege şi dela gheţosul nord pentru naţiă; ei se duc şi ne lasă nemernicĭ pe acest pămênt. Ce ni-i ascuns în póla vremeĭ? care ni-i ursita în acéstă ţĕrişóră scăldată şi îngrăşată cu sângele strămoşilor noştri?

A murit Mitropolitul Silvestru din Bucovina, a murit nu de bĕtrâneţe, căcĭ s'a născut la 14 Noemvre 1818 şi-i Mitropolit dela 12 Martie 1880, ci a murit de supĕrare. De supĕrare, c'a vĕḑut şi înţeles, cà serviciile, ce le-a adus el imperiului habsburgic au fost nebăgate în sémă. El a fost acela, care a tăcut atent pe guvernul din Viena, că episcopul rutén Hacman cochetéză la Petersburg. El în multe rêndurĭ a arătat guvernului, că politica, ce-o face protegiând pe Rutenĭ, e greşită. Chiar preşedintelui de acum i-a spus, că abia când *va fi el în cosciug*, guvernul îşĭ va face cum voesce, adecă sĕ manevreze cu fondul religionar cum va voi, ca sĕ-l sleéscă mai curênd şi sleit fiind, ortodoxismul sĕ-şĭ iée adio din ţéră.

S'a luptat pentru lege şi naţiă şi a murit sĕrac. Sĕrac, că n'a voit sĕ fiă trădător de naţiă ca alţii, carĭ au fost şi póte vor urma. I-a trebuit un dram de politică şi ruble rusescĭ i-ar fi venit cu sacii, — dér el n'a fost omul! A voit sĕ-l facă pe guvernul din Viena sĕ cunóscă, că guvernul din Cernăuţĭ singur subminéză imperiul habsburgic, protegiând pe Rutenĭ. Pino a căpĕtat ordinul S-tei Anne dela Impĕratul tuturor Ruşilor pentru marele servicii, ce le aduse Rusiei, protegiând pe Rutenii din Bucovina. Silvestru pentru mai marĭ servicii, ce le aduse Austriei, este nebăgat în sémă. De ar fi dat şi el mâna cu Pino şi Pace, ca sĕ submineze pe Austria, Austria atuncĭ de sigur l'ar fi decorat cu ordine marĭ, căcĭ ar fi avut frică de dênsul.

Şi aşa acest mare prelat a murit nedecorat, cu tóte că 15 anĭ a fost Mitropolit în Bucovina şi Dalmaţia şi a căutat, ca ortodocşii din aceste ţĕrĭ sĕ fie supuşĭ fidelĭ împĕrăţiei. Acum, abia, va vedé imperiul habsburgic în ce încurcală va ajunge, că n'a voit nicĭ pic de bună-voinţă sĕ arate Românilor, ci numai Rutenilor. Şi Rutenii nu se ruşinéză a-şĭ ḑice unul altuia în sesiunea trecută a Dietei, c'au primit ruble rusescĭ. Preşedintele ţĕriĭ era de faţă, a audit cu urechile sale şi n'a luat cont de rublele rusescĭ, căcĭ rubla'i rublă.

Şi aşa Rutenii se întăresc cu ajutorul guvernului, dau şi-o fóe de patru-orĭ pe sĕptĕmână, ér Românii au una şi apare numai de două-orĭ. In numĕrul din ḑiua de Pascĭ anunţă, ea că dela 1 Iunie va apăré o fóiă nóuă română cu titlul „Voinţa poporului." Asta nu va fi ciocoéscă. Ciocoii, afară de aceia, carĭ se numesc boerĭ, n'au adus nicĭ un bine ţĕriĭ. Unul se céită cu preotul, că nu i-au ales pe Evrei în consiliul comunal şi-apoi când a fost vorba ca Românii sĕ se lase de rachiu şi-a aprins preotul paie 'n cap. A fost vorba despre acéstă şi'n „*Desteptarea*" din Cernăuţĭ, dér numai aşa sciţĭ, sĕ nu se supere boerul. Dér cu de aceste nu ne-ajungem scopul—buba trebue tăiată la timp sĕ nu facă cangrenă, căcĭ atuncĭ va fi greu de amputat.

Nostim s'au arătat boerii noştri şi la ultima alegere de deputat în Camera imperială, voind de a-l alege pe baronul Mustéţă şi era sĕ dée cinstea pe ruşine sĕ nu se fi aflat un muritor sĕ-i arate preşedintelui „Concordiei", că lucrul stă rĕu şi abia atuncia înclinară cei din Curia a doua a proprietarilor marĭ de-a alege pe baronul Vasilco, care în scurt timp a vorbit mult şi bine, chiar póte mai bine şi mai mult decât toţĭ ceilalţĭ deputaţĭ românĭ la un loc. Unde ajungem, când fiă-care îşĭ caută interesul şi interesul pórtă fesul, éră naţiunea sufere!

Aşa stăm de present. Unica speranţă ni-a fost Mitropolitul Silvestru, dér ne-a lăsat, s'a dus, vĕḑênd câte rele vin dinafară şi că mai marĭ rele se nasc dinlăuntru. Aşa am aflat, că în Cernăuţĭ s'a format o clică de trei, un triumvirat, care are sĕ împartă parochiile. Programul lor sună:

In ciuda tuturor bârfelelor publicate prin gazete, noi, Clica de trei:

Considerând că Silvestru a murit, pungile ni-au ofticit şi usul ocupării parochielor, cum se făcea, nu corĕspunde timpului şi nu satisface dorinţii nóstre;

Considerânḑ, că competéză şi preoţĭ emeritaţĭ, dér calicĭ, pe lângă cei avuţĭ şi de ném mare;

Considerând, că cooperatorii îmbrânciţĭ s'au burzuluit;

Considerând supĕrarea şi indignaţiunea ce a cuprins pe unii pentru prea puţin nepotism şi simonie, şi

Considerând c'am ajuns mai marii ḑilei: botărîm, conform canónelor nóstre, ca usul de până acuma sĕ se uite şi'n locul lui sĕ se observe următórele regule:

1. Ocuparea parochielor se face prin banĭ gata.

2. Cum se'nbolnăvesce un paroch, poftitorii au a se adresa la firma nóstră cu oferte grăsuţe, — oferte după mórtea respectivului paroch, nu se consideră.

3. Biroul nostru concesionat şi patentat pórtă titlul: „Biroul clicei de trei" şi stă deschis şi nóptea.

4. Sediul lui este în Cernăuţĭ, casa şi strada o cunósce fie-care.

Dintre competenţĭ cu egale oferte vor fi preferiţĭ:

1. Acei, carĭ sunt din ném mai mare.

2. Acei, carĭ au două feţe, adecă nu sunt nicĭ Românĭ, nicĭ Rutenĭ.

3. Acei, carĭ au tradat naţia română şi se sciu căciuli.

4. Acei, carĭ vor jura a nu lucra pentru binele poporului.

5. Acei, carĭ se vor ruşina a vorbi românesce şi nu vor cere de pe la postă cărţĭ postale şi alte tipăriturĭ în limba română, ér la preceptoriă vor face chitanţa în limba germană.

6. Aceste regule au devenit lege înainte de publicare şi în folosul celor interesaţĭ se ordonă a se ţiné întocmai, căcĭ la din contră vor avé a suferi singurĭ.

Pe basa acestora se publică concurs pe:

1. Tereblecea, 2. S-ta Paraschiva din Cernăuţĭ şi 3. S-tul Dimitrie din Sucéva.

Deórece aceste parochii sunt două în oraşe, ér una într'un sat avut, se mai cere ca competentul sĕ documenteze:

a) C'a fost pe la Ministrul de culte şi-a tradat pe aceia, carĭ au slujit în Dumineca Tomii 1894 pentru causa dreptăţii în cestiunea Memorandului Românilor din Transilvania.

b) Că este bine vĕḑut la Guvern, pentru-că-i spune ce se vorbesce şi decide în adunările „Concordiei".

c) Că este ghebos de atâtea căciulirĭ.

d) Că este predicator bun, după Boiu şi Hungary, etc. etc. etc.

„Noi clica de trei".

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Suum cuique.

(O lămurire asupra presentării lui Iancu înaintea Majestăţii Sale în 1852).

(Fine.)

Pentru tóte acestea însĕ Iancul nostru îngrijise în scurtul timp de 40—50 óre, cât mai era înainte de sosirea împĕratului. Mai mult, el alergase peste munte, c'o ḑi mai înainte, la Cluşiu, de unde adusese confeturĭ, mezelicurĭ şi cărnurĭ afumate, asemenea preparate pentru masa, ce o pregătea pentru ospĕtarea Majestăţii Sale şi a suitei strălucite.

Sĕ nu se mire cine-va de acestea, nicĭ sĕ între în tentaţiune de a nu-le crede. Episcopul Şaguna spusese la ai sĕi, că principele gubernator Schwarzenberg l'a[illegible] asigurat, că Majestatea Sa va da la Câmpenĭ lui Iancu diplomă de baron, ér mie de nobilitate. Rog pe părintele Episcop *Popea* şi pe directorul şi profesorul de teologiă Ioan *Hannea*, carĭ singurĭ se mai află în viaţă din ómenii episcopului Şaguna de pe acel timp, sĕ afirme séu desmintă acestea scripte ale mele, carĭ nu le am dela isvor, ci dela Dimitrie Moldovan, adjunct la districtul din Alba-Iulia.

A doua ḑi după sosirea mea la Câmpenĭ, piaţa, séu mai bine ḑis cele două strade ale Câmpenilor, ce duc spre Scărişóra, Albac şi „Găina", erau pline plinuţe de ómenĭ, Românĭ de tótă etatea şi condiţiunea. Punct la 6 óre diminéţa, Iancu călare şi c'un stég în colorĭ naţionale românescĭ cusute pe un sul lung, pe care îl ţinea curmeziş peste oblâncul şielei, trecù printre mulţimea adunată, lovind cu capetele sulului când pe unul, când pe altul.

Vĕḑênd acéstă cu ochiĭ mei şi ne mai putênd spera de a mĕ înţelege cu colegul de odinióră, am căutat şi am găsit şi eu un cal cu care sĕ mĕ duc la „Găina" spre întâmpinarea şi salutarea împĕratului. Trecênd prin Ponorel şi Vidra, când suiam délul, ce duce dela Vidra de sus la „Găina", pe la mijlocul délului mĕ întâlnesc cu Iancu. El se întorcea dela „Găina", unde plecasem eu. După el mergea un gornic (pădurar, vighitor de pădure), care avea la gât peste umĕr o ploscă de lemn, cum sunt celea, ce se fabrică la Braşov şi prin cetăţile săsescĭ. Convenirea acéstă m'a frapat şi m'a convins, că Iancu era în stare mintală turburată.

— Da bine, frate! Ce-i asta, unde te ducĭ? Cum vréi sĕ primim şi salutăm noi pe împĕratul? îl întrebai.

— Cum voiu primi eu pe împĕratul nu-ţĭ spun. Dér am pus pe mamă-mea pe vêrful „Găinei", ca sĕ dea împĕratului un stég. Er tatăl meu, când va trece pe la pórta nóstră, îl va primi, închinându-i un pahar de vin. Vedĭ de sume împĕratului acestea.

Pentru-ca cetitorul sĕ-şĭ facă ideiă şi sĕ pricépă acéstă, trebue sĕ scie, că „Găina" are două părţĭ: una e o poiană mare lungă şi frumósă cu livadiă în forma unei mese oblungĭ, încungiurată de tóte părţile cu pădurĭ seculare. De-asupra acesteia se înalţă a doua parte a movilei, pleşugă şi ca de 150—200 metri înălţime, care domineză partea de jos. Pe acéstă înălţime aşeḑă Iancu pe mamă-sa, ca sĕ dea stégul la împĕratul.

In mijlocul poenei celei marĭ ordonă comisarul Eiseneg a se face o filigoriă (foişor), care era destinat pentru masa séu prânḑulŭ Majestăţii Sale împĕratului. Dela acéstă filigoriă ducea, séu era desemnată cu ramurĭ micĭ de cetină, o cale până în vêrful „Găinei", unde era postată şi aştepta cu stégul desvĕlit mama Iancului.

Indată după sosirea Majestăţii Sale, comisarul Eiseneg ḑise principelui Schwarzenberg: „Der Iancu war hier, und ist weggegangen" (Iancu a fost aicĭ şi s'a depărtat). Cuvintele acestea cătrăniră rĕu pe Schwarzenberg. Raportul a fost comunicat apoi cu adjutantul împĕratului, baronul Grüne. In urma acéstă veniră îndată, ca doi bălaurĭ, asupra mea şi mĕ întrebară, décă e drept

Da! aşa a venit vremea. Ce sĕ facĭ? Dér nicĭ noi nu-i vom lăsa în pace pănă ce dreptatea nu-şĭ va redobêndi locul ei.

Călĕtorescu.

---

† Dr. Silvestru Morariu-Andrievicĭ.

Archiepiscop al Cernăuţului şi Mitropotit al Bucovinei şi Dalmaţiei, Preşedinte al Sinodului mitropolitan, Membru al Dietei şi al Senatului imperial în casa Magnaţilor etc.

Sĕrmana nóstră biserică din Bucovina a rĕmas érăşĭ în vĕduvie — scrie „*Deşteptarea*“ din Cernăuţi. — Neîndurata mórte ni-a luat ce am avut mai preţios, ni l-a luat pe Inaltpreasfinţitul Archiepiscop şi Mitropolit Dr. Silvestru Morariu-Andrievicĭ. Inalt Preasfinţia Sa a adormit în Domnul Lunĭ a doua ḑi de sfintele Pascĭ, la 5 óra dimineţa.

Scim, că acest om mare, o viéţă întrégă a muncit numai pentru binele obştesc! Două lucrurĭ l-au ridicat tare pe adormitul în Domnul, în ochii lumii, adecă rêvna lui neadormită la împlinirea datoriei şi îndurarea lui cea mare de cei sĕrmanĭ şi asupriţĭ. Rêvna la împlinirea datoriei îl făcea sĕ stea tot-una cu cartea şi cu condeiul în mână şi sĕ nu-şĭ mai cruţe sănĕtatea. El pururea şi chiar şi acuma la adâncĭ bĕtrâneţe voia sĕ fiă pildă viă pentru alţiĭ, făcênd cele mai grele slujbe preoţescĭ şi archierescĭ, bună-óră călĕtoria cea grea de astă tómnă la Viena, unde a dat la ministeriul de culte cele 12 cererĭ în folosul bisericei din Bucovina, apoi serbarea Iordanului şi dese liturgii în cap de érnă în biserica seminarului. Indurarea de cei sĕrmanĭ şi asupriţĭ îl făcea sĕ-şĭ ţie mâna totdéuna în pungă şi sĕ tot scótă milostenii. Asta vor mărturisi-o mai de ales vĕduvele şi orfaniĭ, apoi şi mulţimea de scolarĭ, carĭ căpĕtau ajutor în tótă luna. De altmintrelea nu se va găsì nicĭ o societate de binefacere în ţéră, care sĕ nu fi avut parte de inima cea bună a Inaltpreasfinţitului Archiereu.

In urma urmelor ostenelĭ cu împlinirea grelelor Sale datorii, şi în urma postului aspru, puterile trupescĭ îi mai scăḑuseră, éră pe lângă aceea căpĕtase înainte de două sĕptĕmânĭ bóla, căreia îi ḑic influenza. Astă bólă rea l'a pus la pat. Ingrijirea cea bună, ce i-a dat'o doftorul, l'a sculat curênd din pat, şi Inaltpreasfinţia Sa érăşĭ a prins a umbla şi a lucra, déră bóla cea haină l-a întors. Umblat-au apoi la Inaltpreasfinţia Sa doftorii cavalerul I. de Volcinschi şi G. Onciul, carĭ ḑi şi nóptea şĭ-au dat tótă silinţa sĕ i ajute, déră nu i-au mai putut ajuta. In Sâmbăta patimelor Inaltpreasfinţia Sa s'a cerut spovedit, şi l-a şi spovedit părintele Manase Nastasi dela biserica catedrală din Cernăuţ, éră în ḑiua de sfânta înviere a luat sfânta cuminecătură. Tot în ḑiua sfintei învierĭ a luat rĕmas bun dela membrii familiei, dându-le binecuvêntarea părintéscă, apoi l-a chiemat ceva mai târḑiu pe inspectorul reşedinţei mitropolitane, D-l Ilie Dimitrovicĭ, care e şi redactor al „Deşteptării“, şi 'i-a spus sĕ-i cumpere cele trebuinciόse de înmormêntare, de óre-ce vede, că i-se apropie óra morţii.

Nóptea spre Lunĭ audênd, că bate orariul reşedinţei 2 óre după mieḑul nopţii, a ḑis către cei ce sta împrejurul sĕu: „*La 5 óre voi fi gata.*“ Şi chiar aşa s'a şi întêmplat.

CRONICA POLITICĂ.

— 8 (20) Aprilie.

Saşii ardelenĭ îşĭ fac de cap cu politica lor slugarnică. Acum n'au avut altă trébă, decât **sĕ felicite şi sĕ voteze încredere lui Banffy** în congregaţiunile dela *Sibiiu* şi *Braşov*. La noi în Braşov s'a ţinut în acest scop adunarea comitatului Joia trecută. La propunerea de-a se trimite guvernului Banffy o adresă de felicitare, Saşii mai toţĭ îşĭ plecară capul cu supunere, aşa că de n'ar fi fost Românii şi încă câţĭ-va dintre Saşii aşa numiţĭ „verḑĭ,“ propunerea ar fi fost primită unanim spre ruşinea comitatului. Româniĭ însĕ au protestat cu hotărîre. D-l Dr. A. *Mureşianu* a făcut contra-propunerea, ca adunarea sĕ ia numai cu părere de rĕu la cunoscinţă numirea cabinetului Banffy, în care nu putem avé încredere. D-sa a arătat într'o vorbire mai lungă, cât de duşmănóse sunt tendinţele politice ale guvernului faţă cu naţionalităţile. A mai vorbit dintre membrii românĭ d. N. P *Petrescu*, sprijinind propunerea d-lui Mureşianu. *Dr. C. Flechtenmacher* propuse sĕ se ia numai simplu la cunoscinţă rescriptele ministeriale, şi sĕ nu 'i se voteze încredere. Maioritatea însĕ a Saşilor moderaţĭ, sprijiniţĭ de membrii maghiarĭ a învins cu propunerea ei de felicitare, însĕ învingerea morală a fost pe partea minorităţiĭ.

Pace între China şi Japonia.

Alaltăerĭ s'a încheiat definitiv pacea între China şi Japonia. Din partea Chinei a fost încredinţat *Li-Hung-Tschang*, ca sĕ subscrie ultimatul Japoniei. Condiţiunile de pace sunt acele, carĭ le publicaserăm erĭ.

„*Francfurter Zeitung*“ anunţă din Petersburg, că sigur esistă o convenţiă ruso-francesă cu privire la paşii, ce ar fi a-se întreprinde în Asia ostică. Probabil, că în curênd puterile marĭ vor fi convocate la un *congres*, la care se vor revida condiţiunile de pace, mai ales pentru-că e vorba de renunţare de teritor chinez în favorul Japoniei.

In cercurile diplomatice din Berlin asemenea domnesce părerea, că convenţia de pace chinezo-japoneză trebue sĕ fiă recunoscută din partea puterilor europene, şi se póte că în aceea se vor face încă modificărĭ. Germania, la judecarea convenţiei, este mai mult îngrigiată pentru preponderanţa Japoniei în China, în ce privesce politica comercială; totuşĭ ea va respecta acţiunea diplomatică a acelor puterĭ, carĭ sunt interesate din punct de vedere politic şi strategic la concesiunile teritoriale ale Chinei.

Peste tot, pressa germană e de părere că interesele europene vor fi fórte jignite în China, décă Japonia se va usa de posiţia ei favorisată pentru esploatare. „*Vossische Zeitung*“ ḑice, că Germania sĕ fiă mai atentă, şi că ea are alte interese, decât de a sprijini pe câţĭ-va industriaşĭ, cei mai mulţĭ baronĭ englesĭ de bumbac. „*Kreuz-Zeitung*“ află din Londra, că Anglia nu are de gând sĕ facă o presiune asupra convenţiei ruso francese, în favorul Japoniei. „*Berliner Tageblatt*“ e informat, că Japonia nu va lăsa de sine Coreea, ci va duce şi mai departe acolo cârma, şi va introduce reforme.

Cutremure de pĕmênt în Austria şi Italia.

Nisce marĭ cutremure de pĕmênt s'au simţit Sâmbĕta spre Dumineca de sf. Pascĭ în tot sudul monarchiei, şi au fost mai cu deosebire violente în Carniol, la Triest şi pe litoral. La Laibach două persóne au fost omorîte şi mai multe rănite în mod grav. In oraşele din Carniolia populaţia alarmată stă afară din case. La Viena un cutremur, care s'a produs la 11 ore şi 30 minute, a fost uşor şi puţin remarcat. Cutremurul a ţinut între 15 şi 26 secunde. Pagubele materiale nu sunt pré considerabile. Multe sobe au căḑut, edificiĭ au crepat. Cutremurile s'au simţit aprópe pe tóte liniile drumului de fer de Sud şi mai tare la valea Savei. Surpărĭ destul de considerabile de pămênt s'au produs în Hrasteigg şi Sugortava şi lângă Trifail.

In satul Rodina s'au dĕrimat case; trei copiĭ au fost omorâţĭ; părinţiĭ lor au fost răniţĭ; apoi s'au simţit cutremure şi în Salzburg, Bozen şi Lussimpiocolo. In Bosnia şi Herţegovina s'au produs nişte cutremure undulatoriĭ către mieḑul nopţii şi către 6.45 diminéţa; au fost însoţite de bubuiturĭ subterane; primul a ţinut 10 secunde. La Agram şi în tótă Croaţia, au fost numai câte-va cutremure uşóre, carĭ n'au produs nicĭ o stricăciune.

Cutremurile s'au simţit în Italia, la Verona, la Bellame, la Padua, Veneţia, Rovigo, Plaisance, Ferrare, Pesare, Maderata, Florenţa, Sienne, Pavia, Ravena, Reele, Udine şi Trovese. Sau dĕrimat câte-va camine. In unele din acesta oraşe, cutremurele au fost destul de tarĭ; multe persóne înspăimântate au părăsit casele.

In Austria de sus în Carintia, Stiria, Carniol şi Croaţia crutremurile au fost mai neinsemnate. Nicăirĭ nu au fost pagube simţitóre, afară de districtul Stein (Carniol) unde sau dĕrimat numeróse edificiĭ; multe vite au perit.

SCIRILE ḐILEI.

— 8 (20) Aprilie.

„Atentatul dela Bocsig“. Ḑilele acestea s'a pertractat în sala festivă a palatului justiţiei din Budapesta, un proces de pressă, care ne intereséză de aprópe şi pe noi. Pe banca acusaţilor au stat patru gazetarĭ ungurĭ, între carĭ şi faimosul deputat *Horváth* Gyula, redactor şef la ḑiarul „Magyar Hirlap“. Obiectul acestui proces l'a dat calumnia miserabilă, ce a aruncat'o numita fóiă asupra preotului român Ioan *Pop* din Bocsig, ḑicênd despre el, că ar fi făcut *atentat asupra monarchului sĕu*, când Majestatea Sa s'a reîntorsde la manevrele din Boroş-Ineu. Două-ḑecĭ şi şépte de martorĭ au fost chiămaţĭ la acest proces, între alţii şi canonicul *Lauran* dela Oradea-mare, apoi fostul ministru Hieronymi, vice-comitele Aradului Szatmáry, etc. etc. La 3 óre d. a. s'a început ascultarea martorilor. Cel dintâiu a fost ascultat canonicul Lauran, care prin mărturisirile şi purtarea lui — ḑice raportul telefonic al „Dreptăţii“ — a scandalisat întreg publicul românesc. Intre altele Lauran a ḑis, că ar dori sĕ se împace partidele şi preotul român sĕ-şĭ retragă acusa. A vorbit apoi câte tóte despre catolicism şi patriotism, ḑicênd, că un bun catolic trebue sĕ fiă şi bun „patriot“.—Martorii cei mai însĕmnaţĭ au ḑis, că a fost cu neputinţă sĕvêrşirea unui atentat. După sfîrşirea cu martorii, s'au început pledoariile. Representantul acusatorului, adecă d-l advocat *Pop* din Arad, şi-a susţinut acusa pentru vătĕmare de onóre, cerênd tribunalului sĕ dea satisfacţiă celui vătĕmat şi sĕ pedepséscă pe culpabilĭ. In urma verdictului condamnator al curţii cu juraţĭ, tribunalul a pedepsit pe: *Horváth* Gyula cu 7 ḑile temniţă ordinară şi 50 fl. amendă; pe *Fenyő* Sándor, redactorul responsabil, cu 20 ḑile arest ordinar şi 60 fl. amendă; pe *Markus* Miksa cu 4 ḑile arest ordinar şi 40 fl. amendă şi pe *Kohn* Dávid cu 3 ḑile arest şi 20 fl. amendă.

—o—

Din Sebeşul-săsesc i-se scrie „Revistei Orĕştiei“, că în sĕptĕmâna trecută a fost acolo un têrg de oi, care a lăsat în urma sa amintirĭ triste. Ómenii bĕtrânĭ ḑic că nu-şĭ aduc aminte sĕ fi fost vre-odată un ast-fel de têrg. Părechia de oi cu miei s'a vêndut cu câte 6—9 fl., ér mieiĭ se vindeau bucata cu câte 20—50 cr. Ba lucru ne mai pomenit, s'a vêndut părechea de miei chiar şi cu 35 cr.

—o—

Esundarea Dunărei în România. Din T.-Severin se telegrafiéză, că de Dumineca

---

că Iancu a fost acolo şi că s'a depărtat. Constatând fapta, am rĕspuns: „Aber ich bin hier, bitte zu befehlen“. Rĕspunsul acesta însufleţi pe cei mai marĭ, ei mĕ ţinură în ochĭ şi mĕ comandară, ca dimpreună cu Balint sĕ mergem înaintea împĕratului.

In dreptul caselor lui Iancu, tatăl acestuia sta îmbrăcat, în adevĕr, în haine de sĕrbătóre şi aştepta pe Majestatea Sa dinaintea porţii c'un pahar plin cu vin. Intorcêndu-mĕ către Majestatea Sa, am ḑis: „Dieser Mann ist der Vater von Iancu“. Rĕspunsul fù: „Fort, fort!“.

Era pe înserate şi mai aveam a face cale de 1½ óre până la Câmpenĭ, unde am ajuns târḑiu cam pe la 9½ óre. Poporaţiunea şi clerul aştepta la capul Câmpenilor, cu arc de triumf şi frumóse oraţiunĭ, carĭ însĕ nu s'au putut vedé şi ţiné.

După-ce Majestatea Sa întrà şi se aşeḑà în locuinţa apotecarului Kalcher, principele Schwarzenberg eşi afară la pórta acelei case, unde ne aflam cu toţiĭ cei ce eşirăm sĕ salutăm pe înaltul óspe. Dând cu ochii de mine, Schwarzenberg ḑise: „Sagen Sie der Geistlichkeit, das sie Morgen früh 5 Uhr sich vorstellen soll; sagen Sie dasselbe dem Bezirksrichter, und *sagen Sie auch dem Iancu*, dass wenn er wünscht, von Se. Majestät empfangen zu werden, *auch erscheinen soll*“.

Ĕtă d-lor dela „Kolozsvár“, că Iancu nu numai n'a fost respins dela audienţă, ci din contră a fost poftit, provocat formal, şi încă nu între patru ochĭ, ci în mijlocul stradei, aşa ḑicênd „in foro publico“. Şi când s'a întêmplat acésta, erau de faţă protopopiĭ Mihali, Patiţa, Absolon, Balint, mai mulţĭ preoţĭ şi bărbaţĭ civilĭ, era de faţă judecătorul Tănase, ér la spatele mele era însuşĭ Iancu. In urma cuvintelor lui Schwarzenberg, m'am întors către cei din jurul meu şi am ḑis: „aţĭ auḑit!“ apoi am luat pe Iancu la o parte şi l'am întrebat, că ce póte fi causa şi cine l'a îndemnat sĕ refuse audienţa în chipul acesta. In loc de rĕspuns, el mĕ întrebà, că dusu-s'a împĕratul sĕ ia stégul dela mamă-sa şi că bĕut'a din paharul, care i-l'a închinat tată-sĕu; éră eu ḑicêndu-i, că de unde sĕ scie împĕratul despre acestea, s'a smâncit de subsuóra mea şi a plecat fără a ḑice un cuvênt. Er cumcă şi la „Detunata“ a fost provocat tatăl lui Iancu de către Schwarzenberg, prin mine, ca sĕ se presente în Alba-Iulia şi din Sibiiu au stăruit cei din suita împĕratului, prin Metropolitul Şuluţiu, ca sĕ se presente în Cluşiu la Majestatea Sa, sunt fapte şi încercărĭ, carĭ se vor descoperì din scriptele şi scrisorile celor de atuncĭ. Eu am mângăerea şi mulţămirea de-a fi scris şi descoperit acestea atuncĭ, îndată după-ce s'au petrecut, ceea ce se va puté vedé, décă va căuta şi afla cineva „Gazeta Transilvaniei“ din acel timp*). Confrontând cele scrise acum, cu cele publicate atuncĭ, se va convinge şi necredinciosul şi rĕtăcitul „Kolozsvár“, că eu am scris purul adevĕr, ceea ce nu pot face mincinoşiĭ, carĭ orĭ de câte-orĭ spun şi istorisesc un lucru, nicĭ-odată nu-l arată în una şi aceeaşĭ formă, ci tot-déuna variază cu spusul şi enaratul minciunei.

Aceste cred, că probéză în destul, cumcă „conducĕtorul bandiţilor“, fratele şi amicul meu de bine şi suferinţe, Avram Iancu, nu numai, că n'a fost primit ci a fost chiar provocat a se presenta înaintea Majestăţii Sale împĕratului Francisc Iosif.

Va urma naturalmente întrebarea, pentru ce n'a vrut Iancu nicĭdecât a se presenta la împĕratul?

Acéstă întrebare cred eu, că e rĕspunsă şi deslușită prin cele ce am spus pănă acum. Cei ce cred, că Iancu ar fi fost învitat de Bărnuţ sĕ facă acésta, se înşélă rĕu. N'a fost Iancu om aşa de închis, atât de egoist, ca sĕ nu comunice secretele sale cu cei de un principiu, de o credinţă şi de o ţîntă cu el. Intre aceştia am figurat primo loco eu, dela care a cerut el în multe rêndurĭ sfat şi îndrumărĭ, pe carĭ le-a şi urmat. Un lucru aşa de

*) Vedĭ Nrii 63, 64 din „Gazeta Transilvaniei“ 1852.

până Lunia trecută Dunărea a crescut cu 3 metri. Din Ostrov se comunică cu data de Luni că apele continuă a cresce, acoperind tóte ostróvele până la Călăraşi. La punctul Dervent apa a ajuns la o înălţime de 2 metri şi a trecut şi peste şoseaua cea nouă. La Olteniţa, Dunărea a inundat sĕmănăturile din jurul oraşului; apele au ajuns până la dig. De Luni până Marţi la óra 11 diminéţa apele Dunărei au crescut, la Olteniţa cu 20 cm. Recolta de rapiţă de pe moşiile vecine este pe jumĕtate acoperită. Administraţia a luat mĕsuri pentru apĕrarea digului. La Turnu-Măgurele Dunărea debordând, a inundat viile şi parte din locurile de fâneţe. Din Giurgiu se telegrafiéză cu data de 4 Aprilie, că comuna Gostinu şi cătunul Flămânda sunt impresurate de apă revĕrsată din Dunăre. Şeful local al regiei a luat mĕsuri spre a se trimite vase în ajutor.

—o—

Bóle de vite. In comuna Beşineu (Heidendorf) din comitatul Bistriţă-Năsĕud a perit un cal de arsură de splină. La 7 cai ai escadronului 5 dela regim. 2 de husari din Cisnădiă s'au constatat bóle de gură. In comuna Prihodeşti din comitatul Hunedórei a perit o vită cornută asemenea de arsură de splină.

—o—

Cununiă. D-l *Ioan N. Gâţeiu* şi d-ra *Iudita B. Tipeiŭ* se vor cununa Domineca în 16 (28) Apr. c. în biserica Sf. Nicolae din Zĕrnesci. — Fiă în cés cu noroc!

Sciri telegrafice.

Budapesta, 20 Aprilie. După cum anunţă „*Correspondenţa ungară*", la porunca Majestăţii Sale a monarchului se va înfiinţa în curĕnd în Budapesta dignitatea unui *nou mareşalat ungar* şi se va publica numirea contelui Ludovic *Apponyi* ca *mareşal de curte* ungar.

Budapesta, 20 Aprilie. Nunţiul papal *Agliardi* a făcut eri visită ministrului de culte şi petrecù la el 3 sferturi de oră. Obiectul conversării îl formà mai ales *politica bisericéscă*.

Viena, 20 Aprilie. După-ce între guvernul austriac şi ungar nu s'a putut stabili o învoire privitor la trecerea administraţiei liniei ferate aşa numite de Sud (Südbahn) în mâna statului, pertractările se vor continua sĕptĕmâna viitóre în Budapesta.

Viena, 20 Aprilie. Ministrii unguresci s'au re'ntors la Budapesta.

Pojun, 20 Aprilie. Trei persóne au murit cu simptóme de *colerĕ*. Intre locuitori domnesce mare consternare. Cadavrele celor morţi s'au trimis la Budapesta pentru cercetare.

Titel, 20 Aprilie. Valurile Dunărei rupseră cheul. *30.000* jugĕre de pământ stau *sub apă*.

Belgrad, 20 Aprilie. *Alegerile* de eri decurseră în linişte. Până acuma au fost aleşi *109 progresişti şi 11 liberali*.

Producţiuni şi petreceri.

Producţiunea sodalilor români din Braşov. Este o nemerită şi norocită hotărîre, ce a luat'o societatea sodalilor români de aici, de a-şi arangia producţiunile sale împreunate cu joc la Crăciun şi la Paşti, căci în aceste sĕrbători massa cea mare a publicului este rîvnitóre de asemeni petreceri, cari le oferă o bună şi variată distracţiă. Şi acum ca şi de altă-dată petrecerea a fost de tot reuşită. Un public fórte numĕros, de nu mai încăpea în sală. S'a şi vĕdut acésta în socotéla cassei, care a arătat un câştig curat de peste 100 fl.

Tinerii sodali au dovedit la producţiunile lor mult zel şi sîrguinţă. Corul lor condus de d. Kroupa a făcut cel mai bun efect.

Declamaţiunile au fost asemenea viu aplaudate, d-l *I. Furnică* s'a purtat brav, ér d-l *Ilie Savu* a declamat cu mult talent şi haz două anecdote de Speranţă. In fine s'a jucat o piesă teatrală, în care au debutat d-nii: *G. Purcărea*, *N. Balea*, *G. Loga*, *I. Preşmereanu*, *I. Ardeleanu şi* d-rele *Elena Puiu* şi *Alexandrina Tocanie*. Décă silinţele lor n'au reuşit mai mult, causa a fost de sigur şi alegerea nepotrivită a piesei. Comedia „O nópte furtunósă" de Caragiale nu este nici de cum pentru publicul nostru de aici.

Acésta a simţit'o şi conducĕtorul producţiunei, căci a redus mult din numita comediă. Numai cât prin acésta s'a slăbit efectul întregei representaţiuni. Suntem ce-i drept sĕraci de piese mici teatrale potrivite pentru asemeni ocasiuni, dér décă nu găsim originale, de ce nu s'ar puté traduce si localisa piese bune strĕine de către ómenii noştri cunoscĕtori şi pricepĕtori.

*

Producţiunea cu dans, arangiată de tinerimea din *Feldióră* (lângă Braşov) în 3 (15) Aprilie c., a avut un succes frumos. După o frumósă vorbire de deschidere, rostită de d. I. Micu junior, urmà producţiunea corului, condus de d-l paroch Micu. Coriştii au fost mult lăudaţi şi aplaudaţi. Cu acelaşi succes s'a produs şi d-l I. Vlădăreanu, fiind de-asemenea fórte aplaudat.

Urmà dansul, începênd cu „Căluşurul", care a plăcut mult publicului. Petrecerea peste tot a fost animată şi frumósă. Ea ar fi meritat sĕ fiă altfel cercetată şi din partea Românilor, caci numĕrul óspeţilor streini la acéstă petrecere a trecut pe al Românilor. La acésta ar fi contribuit, după cum se dice, şi d-l învĕţător Taus, care sĕ fi mişcat tóte petrile pentru de-a împedeca pe popor sĕ ia parte la petrecere. Acésta, décă este aşa, nu-i póte servi spre onóre d-lui Taus, care de-altmintrelea are mari merite la întemeiarea corului din Feldióra.

Românii din acéstă comună s'au purtat până acum fórte brav în tóte privinţele. Dorul de-a înainta şi de-a se face vrednici de numele lor de Român, i-a unit între sine, şi cu puteri unite au mers mereu înainte, căci Dumnedeu ajută celor ce se iubesc unii pe alţii şi trăesc în înţelegere frăţéscă. Ar fi mare pĕcat pentru ei, décă ar lăsa acum sĕ se vîre zizaniile între ei, şi în loc de-a se sprijini împrumutat, ar începe sĕ se hulécă şi sĕ-şi facă rĕu unii altora. De asta sĕ-i ferécă Dumnedeu pe fraţii noştri din Feldióra, căci îndată ce buna înţelegere şi dragosta frăţéscă nu va mai fi între ei, binecuvêntarea lui Dumnedeu îi va părăsi.

Un prieten al tuturor.

Cestiuni şcolare.

Câteva observaţiuni asupra conspectului d-lui Ioan Vancu.

In numĕrul de Domineca dela 14 (26) August al „Gazetei Transilvaniei" din 1894 am cetit apelul datat din Şiria al d-lui Vancu, în care îşi recomandă colegilor sĕi opul întitulat: „*Conspect sèptĕmânariu al materialului de învĕţămênt propus în şcóla română poporală*".

In apel între altele dice: „împărţirea e aşa făcută, ca sĕ corĕspundă tuturor pretenţiunilor *didactice*, ba chiar împrejurărilor locale şi temporale în conformitate fiind cu planul de învĕţămênt *consistorial şi ministerial*".

Ca învĕţător tinĕr, îndată după cetirea apelului, am şi procurat conspectul sus numit dela tipografia diecesană din Arad, dér frundărindu-l până la stêrşit, l'am aruncat la o margine cu alte hârtii nefolositóre, de unde astădi, după odihnă de 7 luni, érăşi mi-a venit în mâni.

Privindu-l mai cu de-a mĕruntul aflu într'ênsul lucruri, pe cari nu le pot lăsa fără de-a face câte-va observaţiuni.

Titula cărţii este: *Conspect* ..... *propus în şcóla română poporală*". Ei bine. Precum arată titlul acesta, şi precum se vede şi în apel, unde dice ...... „*în conformitate cu planul de învĕţămênt consistorial şi ministerial*", d-l autor şi-a plănuit un lucru fórte vrednic de laudă; însĕ trecênd dela titlu mai departe la cele dinlăuntru, vĕd, că a pierdut direcţiunea, a pierdut drumul, a schimbat planul ales spre a-şi ajunge scopul. Sĕ vedem acésta:

Conspectul e alcătuit pentru şcólele *poporale române din Ungaria*. D-l autor a pierdut însĕ din vedere, că şcólele poporale române în Ungaria sunt de 2 caractere: şcólă română poporală *comunală*, şi şcólă română poporală *confesională*. In şcóla română comunală se predau cele prescrise de planul ministerial, ér în şcóla confesională cele prescrise de planul consistorial.

Ca învĕţător la o şcólă română comunală, cetind apelul, m'am bucurat, credênd, că în conspectul acela voi afla şi planul ministerial împărţit pe sĕptĕmâni, ceea ce mi-ar fi înlesnit fórte lucrarea, dér m'am înşelat tare.

La compunerea conspectului, d-l autor a avut în vedere *numai şcóla confesională cu 6 clase, sub conducerea numai a unui învĕţător*. Acésta o arată împărţirea materialului, pe care nu-l aduce în legătură din sĕptĕmână în sĕptĕmână, ci din clasă în clasă, adecă, ce începe nu continuă în sĕptĕmâna viitóre, ci în clasa următóre tot în aceeaşi sĕptĕmână; începe propunerea unui lucru în cl. II, îl continuă în cl. III şi-l isprăvesce în cl. IV-a. Tocmai aşa face, ca şi când în cl. II am vorbi despre capul omului, în cl. III despre trunchiu, în cl. IV despre membre. Am vorbit despre întreg omul, ce e drept, dér óre scie-l fiesce-care clasă?

Óre cugetatu-s'a d-l autor, că şcóla confesională cu 6 clase sub conducerea *unui* învĕţător la noi séu că nu esistă, séu décă da, atunci numĕrul lor e fórte mic; tot asemenea şi şcóle comunale române.

Sunt şcóle cu 6 clase regulate, mai ales în Bănat, unde comunele sunt fórte impopulate, dér nu cu unul, ci cu 2, 3, 4, 5, ori chiar 6 învĕţători, de unde urméză că un învĕţător conduce 2, 3, ér în cele mai multe casuri numai o clasă.

La o asemenea şcólă mĕ aflu eu, fiind sub conducerea mea cl. III şi IV. M'am apucat déră sĕ estrag din conspect dintre rubrici materialul claselor III şi IV, — de care am lipsă, — din tóte studiile, împărţit pe sĕptĕmâni de d-l Vancu. (Trebue sĕ spun, că cartea e împărţită orisontal în 6 părţi, despărţind clasele, şi vertical în 16 părţi, despărţind studiile de propunere, cari urméză în rêndul următor: Esercitiile intuitive, religiunea, scrierea şi cetirea, gramatica etc......) Dér ce sĕ estrag? Legătura între părţile aceluiaşi studiu din sĕptĕmână în sĕptĕmână, ca-'n palmă! Ca sĕ dovedesc acésta, citez aici următórele: din geografiă în sĕptĕmâna a 12 în cl. IV propune: „*locurile şi ridicăturile din hotarul comunei, a cercului şi comitatului în genere.* — In sĕptĕmâna următóre (13) ţine repeţirea generală e celor propuse în sĕptĕmânile 8, 9, 10, 11 şi 12. In sĕptĕmâna următóre (14-a) propune: „*décă se află în comună numirea lor*".

---

mare importanţă mi l'ar fi comunicat şi mie, póte şi lui Balint, şi s'ar fi nevoit a ne îndupleca şi pe noi, ca sĕ primim sfatul lui Bărnuţ, ca astfel sĕ fiă mai mare resultatul, fiind solidari. Décă Bărnuţ ar fi fost atât de uşurel, încât sĕ dea lui Iancu un astfel de sfat, cred, că mi-ar fi scris şi mie, care am fost cel mai adict discipul al lui, şi cu care a corespondat până după desfiinţarea dietei din Transilvania, ca sĕ tac de Balint, care îl şi susţinea la universitatea unde studia. Ca sĕ fi voit Iancu a se rĕsbuna pentru espulsarea sa din partea poliţiei din Viena, ori că ar fi făcut'o îndemnat de maghiaróna fată a lui Kalcher, cu care avea relaţiuni amoróse, nu o pot crede. Iancu a avut un caracter grav şi nu a dat nici odată semne de om vindicativ şi uşurel.

*

Că ce fel de intenţiuni şi interes va fi avut atunci Majestatea Sa împĕratul şi guvernul sĕu, nu sciu. Ceea ce sciu însĕ e, că petrecênd eu împreună cu Balint, pe Majestatea Sa la Sibiiu, a doua di după sosire, am fost învitaţi la dejun de baronul Hie, adjutantul principelui Schwarzenberg, şi vorbind de politică, acesta ne declarà următórele: „*Die kleine Walachei müssen wir haben*"....

Cu acéstă ocasiune îmi puse baronul Hie şi mie decoraţiunile pe piept.

*

Adversarii noştri, cari dela refusul lui de a se presenta şi de-a saluta pe Majestatea Sa, până la injuriosul ordin al ministrului Perczel, au tot lăudat pe Iancu, şi cari pe la 1876—77 într'o piesă teatrală, ce au jucat'o prin unele oraşe ale Transilvaniei, l'au chiar apoteosat, ca pe-un erou, n'ar trebui sĕ uite, că istoria se repeţesce, şi că cele ce s'au petrecut în 1848/49, se pot repeta în viitor sub altă formă şi între alte împrejurări, şi că póte sĕ vină timpul, [illegible]re, ca şi în 49, nu numai sĕ ne blasteme şi înjure ca acum, ci sĕ umble cu pălăria în mână după prietinia şi ajutorul nostru. Peste tot, ei ar trebui sĕ scie, séu décă n'au sciut până acum, sĕ scie de aci înainte, că precum un om privat mai bucuros sufere o bătaiă, decât o înjurătură, o blasfemiă — aşa o naţiune.

Generaţiunea viitóre va uita póte şi nu va mai pomeni maltratările de tóte dilele ale gendarmeriei de astădi, sentinţele cele trase de pĕr ale tribunalelor şi pe cei condamnaţi prin acestea. Dér injuria, ce ni-s'a făcut, confiscându-se bagatela sumă, ce a conferit'o mai mult „misera plebs contribuens", şi oprela, ce s'a făcut cu 15 dile arest şi 100 fl. glóbă pentru cei ce vor cuteza a mai contribui — nu o vor uita şi ierta decât atunci, când acest ordin se va desavua şi contramanda. „*Manetalta mente repostum judicium Paridis. Spreteque injuria formae et genus invisum raptique Ganimedis honoris.*"

Póte sĕ se stîngă întreg némul românesc şi némul mândrei naţiuni maghiare — dér Muntenii rĕmaşi pe vîrfurile munţilor, ca odinióră Noe în corabiă, tot vor cânta:

Iancul dela Vidra plécă
Ca dreptate sĕ ne facă.
Frundă verde crastavete,
Dómne ţine pe Axente...
Pe délu Felécului
Trece óstea Iancului.
De-alungu Mureşului
Stă óstea Severului.

Braşov, 9/4 1895.

I. Axente Severu.

Rectificare. In foiletonul din Nr. trecut al „Gazetei" de Domineca s'au strecurat câte-va erori de tipar. Aşa pe pag. 3 colóna 2, unde se vorbesce despre marşruta ce avea s'o facă împĕratul prin Transilvania, sĕ se cetéscă astfel: *Dobra*, *Deva*, *Săcărâmb*, *Brad*, *Abrud*, *Roşia*, *Auraria (Zlatna)*, *Aiud*, *Alba-Iulia*. — La pag. 4 colóna 2 în loc de: „Herr President, Axente hat nie Urlaub" sĕ se cetéscă: „... Axente *hat ein Urlaub*". Tot la aceeaşi pagină şi colónă în loc de Carcheş sĕ se cetéscă *Corcheş*, în loc de Teor sĕ se cetéscă *Teoc*.

A cui numire sĕ se afle în comună? Eu nicĭ decum nu pot gâci, că a cui numire voesce d-l Vancu a propune, de-óreoe în sĕptĕmâna trecută a repeţit şi n'a predat nimica nou. Aicĭ şi în alte locurĭ se vede fórte bine, că d-l autor aduce clasele, ér nu sĕptĕmânile în legătură, căcĭ tot în rubrica aceea, de-asupra clasei a IV, se află materialul cl. III din sĕptĕmâna a 14-a: *Isvor, pĕrău, rîu, vale, lac......* In loc de a lăsa *numirea lor* pe sĕptĕmâna viitóre pentru cl. III fără nicĭ o cugetare, o transpune în cl. IV tot atuncĭ. Unde e mintea?

Mai departe întreb pe d-l autor, décă în timp de 12 sĕptĕmânĭ (3 lunĭ) cu cl. IV numai numele rîurilor, văilor, lacurilor etc. din hotarul comunei a ajuns a învĕţa, când va învĕţa aceea, ce prescrie planul în timp de 5—6 lunĭ?

Dér sĕ vedem mai departe legătura dintre părţile geografiei. In sĕptĕmâna a 15-a propune în cl. IV-a: „*Aerul atmosferic*“, ér în sĕpt. 16-a „*arătarea lor pe mapă*“. Ce sĕ arate pe mapă? Aerul? In sĕpt. a 17-a: „*Oficialii acelora în general*“. Ai cui oficialĭ, d-le Vancu? — In sĕpt. 21 propune: „*districtul I şi II-lea, cu privire la rîurile Ungariei în special!*“ Ce vorbe sunt acestea? Care-i districtul I şi care-i al II-lea? In Ungaria sunt 6 districte, dintre acestea d-l Vancu propune 2, pe celelalte le aruncă în cenuşe, căcĭ nu le mai aflu nicăirĭ în carte!

Cu ce sciinţă pedagogică predă în sĕpt. 10-a în cl. IV-a: „*Cercul pretorial şi comitatul*“, ér lucrurile de dinaintea nasului, precum sunt ridicăturile, rîurile etc., din hotarul comunei, numai în sĕptĕmâna a 12-a? Cunósce d-l autor principiul: „*sĕ înaintăm dela lucrul cel simplu la compus, dela cel cunoscut la necunoscut, dela cel de aprópe la cel de departe, dela uşor la greu*“? etc.

Mai luminat îşĭ arată d-l Vancu iscusinţa pedagogică la împărţirea matematicei (socótei) în cl. IV-a. Deja în sĕptĕmâna a 5-a, când copiiĭ sunt, putem dice, mai numai cu sciinta din cl. III-a, adecă cu cunoscinţa numerilor până la 1000, propune: „*adunarea frânturilor vulgare*“, (în sĕpt. 6-a odihnesce la culesul viilor, în sĕpt. 7-a repeţesce), în sĕpt. 8-a „*subtragerea cu frânturĭ în prelegere* **publică**...“, în sĕpt. a 9-a şi 10-a „*înmulţirea cu frânturĭ*“, în sĕpt. a 12-a „*divisiunea cu frânturĭ*“. Dela *frânturile* acestea apoi în sĕptĕmâna a 15-a cade, ca un mĕr putred din vêrful pomului, la: „*ocupaţiunĭ din împărţirea cu 2 numerĭ până la 20*“. Puf! D-l Vancu urméză pe Icar cel cu aripĭ de cĕră. Voind a se suì în norĭ, cade la pământ şi-şĭ frânge capul. Sĕrmană minte, sĕrmană pedagogiă, sĕrmanĭ şcolarĭ, rĕu vĕ mai frânge d-l Vancu din „sötét-Világos“! Sĕrmane coleg Vancu, te compătimesc, că ai pierdut timpul cel scump, ai stricat atâta hârtiă pentru aşa ceva! Acesta este fructul a 9 anĭ de praxă? Mai bine ar fi fost, décă în timpul acela ai fi zăcut în umbră pe érbă verde cu o carte pedagogica în mână; ţi-ai fi recreat şi trupul şi *sufletul*, căcĭ: „s'a scremut muntele şi-a născut un şorecel“.

Interesant predă d-l Vancu şi eserciţiile intuitive. Din acestea numai atuncĭ ţine prelegerĭ, când are voie bună, când nu, nu ţine. In sĕptĕmâna a 2-a e trist, şi de aceea le predă numai în clasa I. In sĕpt. a 3-a e mai vesel, se apucă şi de cl. II; în sĕpt. a 4-a şi mai vesel, se apucă şi de cl. III. La culesul viilor (sĕpt. 6 a) apoi capătă voie bună, care ţine în sĕptĕmânile 8 şi 9. Aicĭ éră se întristéză (dóră că ce s'a fiert mustul, de s'a înăcrit) şi nu le mai predă 5 sĕptĕmânĭ în cl. III, ér în a 16-a sĕptĕmână érăşĭ începe, ba în a 17-a zelul 'i se ridică la gradul superlativ, şi d-l Vancu le predă şi în cl. IV. Acum îşĭ ia apoi adio dela clasele III şi IV până sosesce érăşĭ a 17-a sĕptĕmână a anului viitor. Frundă 'n buză.

Afară de acestea, d-l Vancu mai arată şi puţină comoditate şi nepăsare de oficiu. Precum am dis mai sus, conspectul e făcut pentru scólele române poporale, dintre carĭ cele mai multe, putem dice 6 din 8 părţĭ, sunt confesionale şi 90% dintr'acestea sunt a sate. Timpul de prelegerĭ la acestea ţine 8 lunĭ (după „Regulament“) séu 240 dile. Din acestea sunt a se subtrage 32 Dumineci, 32 Joi (séu 64 de Miercurĭ şi Sâmbete după améd), vre-o 20 sĕrbătorĭ marĭ; cu totul = 84 dile. Acésta nu-i destul! In sĕptĕmâna dintâi a anului, adecă 6 dile, d-l Vancu le petrece cu „*compunerea conscrierii şi facerea diarului de clasă*“. Óre nu se póte face conscrierea înaintea începerei anului de scólă, şi nu în 6, ci în 3 dile, ér diarul se póte face şi în timpul dintre prelegerĭ, diminéţa, între órele 11 şi 2 la la améd şi după 4 óre séra? In Septemvre, Octomvre, când se întêmplă conscrierile, diua e lungă, putem lucra destul, décă vrem. Urméză érăşĭ o sĕptĕmână de lenevire pentru d-l Vancu: „*culesul de cucuruz şi de vii*“. Ce e drept, trebue o sĕptĕmână, ba dór şi mai mult, décă la cules de vii vom lua satul de-a rêndul sĕ probăm mustul de bun în tótă casa, precum durere, fac încă fórte mulţĭ afară de d-l Vancu.

Mai târdiu urméză feriile Nascerei de 7 dile (ar fi destul 4) şi feriile Invierei de 14 dile, când ar fi destul 6, precum şi prescrie planul scólelor comunale. Sĕ vedem: *32 Duminecĭ, 32 Joi, 20 sĕrbătorĭ marĭ, 6 dile culesul viilor, 6 dile la Crăciun, 12 dile la Paştĭ*, la olaltă *108 dile de lencvit şi 132 dile de lucru*. Nu te-ai cugetat, d-le Vancu, că vor fi învĕţătorĭ, carĭ şi în timpul acela lucră, când d-ta te odihnescĭ?

Imĭ pare fórte rĕu, d-le Vancu, că suntem aşa de departe unul de altul, căcĭ mi-ar plăcé mult sĕ mĕ conving în persónă despre resultatul propunerilor d-tale, *făcute după conspectul acesta.*

In fine rog pe acei onoraţĭ colegĭ, carĭ şi-au câştigat deja conspectul d-lui Vancu, a nu schilăvi mintea fragedă a copiilor cu el; ér pe aceia, carĭ au fost mai isteţĭ, ca mine, şi nu l'au cumpărat, îi sfătuesc, décă le trebuesce *maculatură*, s'o procureze din altă parte, căcĭ cu 1 fl. 55 cr. se pot cumpăra 30 kgr., ér nu 4 cóle, ca dela d-l Vancu.

Erm. Şandru.

Prospect

pentru a II-a emisiune de acţiunĭ a institutului de credit şi de economii „Albina“ în Sibiiu.

Adunarea generală din 27 Martie a. c. a acţionarilor „Albinei“, ţinênd cont de progresul îmbucurător al afacerilor institutului nostru şi de datorinţele acestuia faţă cu creditorii şi deponenţii sĕi, — cu conclusul Nr. VII. a decis, a pune desvoltării institutului şi pe viitor o basă mai largă şi corĕspundĕtóre atât prestigiului, ce şi l'a eluptat, cât şi recerinţelor timpului, prin urcarea capitalului social, deocamdată cu suma de fl. 300,000.—, împărţită pe 3000 acţiunĭ à fl. 100.

Intru esecutarea acestui conclus direcţiunea deschide prin acésta subscripţiunea la a II-a emisiune de acţiunĭ a institutuluĭ „Albina“.

In vederea dispositiunilor §-lui 7 al statutelor, adunarea generală a reservat acţiunile acestei emisiunĭ în primul rênd pentru acţionariĭ de până acum ai institutului, carĭ vor avé *dreptul de preferinţă de a subscrie cu preţul nominal de fl. 100 atâtea acţiunĭ nouĕ, câte acţiunĭ din prima emisiune sunt scrise pe numele lor în cartea acţionarilor.**)

Insinuarea pentru subscriere au sĕ o facă acţionariĭ cel mult *până la 15 Iunie* a. c. *pe lângă presentarea acţiunilor* scrise pe numele lor.

Preţul acţiunilor se va rĕspunde în sensul §-lui 9 din statute în 5 rate trimestrale de câte 20%, şi anume:

I. rata până la 1 Iulie 1895;
II. „ „ „ 1 Octobre 1895;
III. „ „ „ 1 Ianuariu 1896;
IV. „ „ „ 1 Aprilie 1896;
V. „ „ „ 1 Iulie 1896.

Se pot plăti însĕ şi mai multe rate, séu preţul întreg de-odată.

Faţă cu acţionariĭ, carĭ nu vor plăti ratele regulat, se va aplica §. 10 din statute.**)

Acţiunile nouĕ se vor estrada cu datul de 1 Iulie 1896 sub numerĭ identicĭ cu ale celor vechĭ + 3000, şi *vor participa la dividenda anului 1896*, din care causă după ratele ce se vor solvi după 1 Ianuarie 1896, sunt a se rĕspunde şi 5% interese dela acest termin. Pe anul 1895 acţionariĭ vor primi după sumele solvite 5% interese pe timpul dela sosirea banilor la casă până la 31 Decembre 1895.

Acţiunile din a II-a emisiune, carĭ până la 15 Iunie a. c. vor rĕmâné neoptate, se vor reserva tot pentru acţionarii vechĭ, însĕ cu preţul de fl. 200.

Terminul şi modalităţile subscrierii acestor acţiunĭ se vor publica la timpul sĕu.

Sibiiu, 8 Aprilie 1895.

„ALBINA“
institut de credit şi de economii
în Sibiiu.
Directorul esecutiv:
Cosma.

*) Abaterĭ dela condiţiunea, că acţiunile vechĭ sĕ fie scrise pe proprietarul actual, se pot admite numaĭ la erediĭ, carĭ vor dovedi, că proprietarul vechiu a rĕposat, că ei sunt îndreptăţiţĭ la ereditare după rĕposatul, că s'au întreprins paşii pentru pertractarea lăsĕmântului, dar acésta nu s'a terminat încă. Insĕ şi acéstă escepţiune se va puté admite numai până la terminul fixat pentru insinuarea optării. Astfel de acţiunĭ se vor estrada îndreptăţiţilor numaĭ după predarea judecătoréscă a eredităţii.

**) §. 10. Pentru ratele de acţiunĭ, carĭ nu s'au numĕrat la terminul fixat, sunt a se plăti institutului 5% interese de întârdiere.

Acţionarilor, carĭ n'au numĕrat la termin vre-o rată, li-se pune, prin publicarea numerilor acţiunilor respective în foile societăţii (§. 4), un termin peremptoriu de şése sĕptĕmânĭ, şi décă nicĭ până la espirarea aceluia nu vor face versămintele cerute, atuncĭ sumele plătite de ei mai nainte cad în folosul institutului, ér titlurile acţiunilor lor se anuléză şi sub aceeaşĭ numerĭ se emit alte titlurĭ de acţiunĭ. Anularea se publică.

Literatură.

Memoriĭ din 1848/49 de Vasilie Moldovan, broşură elegantă, de 11 cóle, format 8⁰. Preţul unui esemplar e: **50 cr.** séu **1 corónă**, plus 5 cr. porto poştal; pentru România şi strĕinătate *1 franc 50 banĭ.* Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, *Braşov* (Brassó) séu la *administraţia „Gazetei Transilvaniei“.* Domnii abonenţĭ ai „Gazetei“ îşĭ potŭ procura acéstă scriere *de-odată cu reînoirea abonamentului trilunar la foiă.*

*

Lumea Ilustrată. Prin acésta onor. cetitorĭ sunt rugaţĭ a cere, fiă la librărie, fiă la un colportor, sĕ li-se arate broşura I-a a revistei *Lumea Ilustrată* anul al III-lea, şi în cas de a o găsì pe plac, sĕ binevoiéscă séu s'o cumpere cu numĕrul, séu sĕ se aboneze. Preţul broşurei este un leu, un nr. 50 banĭ. După mărturisirile chiar ale publicului, *Lumea Ilustrată*, prin cuprinsul ei literar fórte bogat şi variat şi esecuţia ei elegantă şi estra-ordinar de luxósă, este o revistă cât se póte de interesantă, aşa că chiar şi persónele, carĭ nu cheltuesc nicĭ-odată banĭ pentru o carte, o fac totuşĭ cu plăcere pentru *Lumea Ilustrată.* Tot d'odată atragem atenţiunea cetitorilor asupra pré interesantului roman *Ucigaşa* de Carl Emil Franzos şi rugăm a se cere la librării cum şi la colportorĭ specialĭ un nr. de probă. In localităţile unde nu se află în deposit *Lumea Ilustrată*, amatorii sunt rugaţĭ a ne înainta 1 leu în mărcĭ postale, şi imediat vor primi un numĕr de probă (1 broşură nr. 1 şi nr. 2).

Administraţiunea revistei **Lumea Ilustrată**, Bucurescĭ, Hotel de France.

ECONOMIA.

Gunoiul şi plugăritul.

(Fine.)

Gunoiul se transportéză de obicei atuncĭ, când plugarul nu prea are alte lucrurĭ: primăvéra şi tómna; n'ar strica însĕ, décă şi peste iérnă, când e timpul mai móle, s'ar încerca transportarea lui cu sania, mai cu sémă pe locurile delóse, unde cu carul numai cu mare greutate se póte transporta. După-ce astfel s'a transportat, séu că se face nisce grămedĭ mai marĭ de pămênt, lăsându-se în starea acésta până când se póte împrăscia, séu că îndată se împrăştie din car pe loc (agru), éră locul se ară îndată, ca gunoiul sĕ se pótă amesteca şi întrupa cu pămêntul, pentru a-l îmbunĕnăţi şi îngrăşa, ca sĕmĕnăturile de pe el sĕ afle tóte cerinţele (condiţiunile) pentru încolţire, vegetare şi cócere.

Câtăţimea séu cantitatea de gunoi, ce trebue pusă pe loc, se deosebesce după soiul pămêntului. In pămênturile mai rele se duce gunoi mai mult, ér în cele mai bune mai puţin. S'a adeverit mai departe, că pămênturile rele, cultivate cu grâu séu sĕcară, abia dau de douĕ până în trei-orĭ mai mult rod, decât a fost sĕmênţa, pe când gunoite, ele pot sĕ dea de cincĭ până în şése-orĭ mai mult, decât a fost sĕmênţa. Acésta o sciu şi plugarii noştri, de aceea îi audim adese-orĭ dicênd: „décă ducĭ gunoi la loc, Dumnedeu îţĭ dă noroc“.

Din acestea ne putem esplica uşor, pentru-ce nu se póte purta plugăritul (agricultura) fără vite, şi pentru-ce pămênturile ómenilor fără vite, carĭ le lucră în parte (părtăşie), se sărĕcesc pe încetul de tot aşa că cu timpul nu mai dau nicĭ un rod.

Pentru-ca sĕ se vadă la ce perderĭ marĭ este supus pămêntul prin desele recolte numai în decursul unui singur an, vom arăta aci, că cartofii (crumpenele), de pildă, absorb dintr'un hectar (cam 2 jugăre) 265 chilograme materiĭ nutritóre, cucuruzul 280 chgr., grâul 175 chgr., fênul natural 300 chgr., ér trifoiul roşu 320 chgr.

Din acestea se póte socoti uşor, la ce pierderĭ însĕmnate de materii nutritóre suntŭ espuse pămênturile cultivate cu bucate şi fênaţele, şi ce ar urma, décă ele nu s'ar mai îmbunĕtăţi din când în când prin gunoire. Prin gunoire dăm îndĕrĕt o parte din materiile nutritóre, ce am fost luat de pe pămênt, când am cules de pe el bucatele séu fênul.

Gunoiul vitelor este pe cele mai multe locurĭ fundamentul şi isvorul de bogăţiă pentru plugărit, de-óre ce fără gunoi bucatele aşa s'ar face de slabe şi mĕrunte, încât nicĭ măcar lucrul plugarului nu s'ar plăti cum se cade, necum sĕ mai aibă şi ceva dobândă curată după lucrul lui.

Pe la noi s'au dedat plugarii a întrebuinţa la gunoitulŭ pămêntului numai gunoiul dela vite; în alte ţĕrĭ însĕ, precum e Francia şi Germania, unde plugăritul stă pe o tréptă mai înaltă, se mai întrebuinţéză încă şi cenuşa de prin fabricĭ, găinaţul pasĕrilor de casă, balegile de tot felul, varul, sarea, potaşa, ghipsul şi altele, ér acum de curênd s'a mai descoperit un nou gunoi mineral în Francia numit gisiment (un fel de nămol), cu care se póte îngrăşa pămêntul tot aşa de bine, ca şi cu gunoiul vitelor. In ţĕrile acelea şi culesurile sunt mai bogate, ca pe la noi, de-órece pe acolo un loc bun de un hectolitru sĕmĕnătură dă dela 10—12 hectolitre, pe când la noi abia pe jumĕtate.

Sĕ nu se prea mire dér plugariĭ noştri, când vor vedé ca mâne şi pe la noi mai întrebuinţându-se la gunoitul pămêntului încă şi gunoiurĭ minerale, ca: sarea, varul, cenuşa, găinaţul şi altele, de-óre-ce s'a adeverit, că este de ajuns, ca sĕ lipséscă una din materiile acestea şi pămêntul sĕ nu mai aducă rodurĭ îmbelşugate, de altă parte nu

trebue sĕ uităm la acest loc nicĭ proverbul, care se nimeresce fórte bine și aci: „din sacul, care tot iaĭ și nu mai puĭ nimic, odată daĭ de fund“.

I. Georgescu.

Prăsirea struţuluĭ.

Un Europén, care s'a așeḑat în Africa sud-vestică și se ocupă acolo cu prăsirea struţilor, scrie în ḑiarul „*Deutsche Africapost*“ (Posta africană germană) următórele:

Când am sosit înainte cu șépte anĭ la Chougams, am aflat aci și în împrejurime, pe la casele coloniștilor, adese-orĭ struţĭ, ca animale de case. Pentru de-a promova prăsirea, lăsaĭ sĕ mi-se prindă din ţinutul Mesere 18 părechĭ de struţĭ tinerĭ sĕlbaticĭ și începuĭ cu aceștia în treĭ locurĭ diferite o prăsire raţională. Locurile de pășunat, bogate de substanţe săróse, mĕ mântuiră de-a cumpĕra nutreţ scump și ast-fel după doĭ anĭ am ajuns sĕ am cea d'întâĭ prăsilă.

Cu începutul luneĭ August struţiĭ, carĭ acum sunt 200 la numĕr, încep a oua. Bărbătușul sapă cu ciocul o gaură în pămêntul móle, care gaură servesce apoĭ drept cuib. Femeiușca óuă în fiă-care an de dóuĕ-orĭ câte 15—20 de óuĕ. Pe aceste apoĭ séu le clocesce ea, séu ele se scot din cuib și se așéḑă în cuptorul de clocit, unde ele se clocesc pe cale artificială. În fiă-care ḑi se scot din cuib câte-va óuĕ, pentru de-a fi folosite în casă, séu pentru de-a fi așeḑate în cuptorul de clocit. Un ou de struţ cumpănesce 4 fonţĭ și e de 25 de orĭ mai mare, ca oul de găină.

La clocitul óuĕlor se perêndă regulat bărbătușul și femeiușca, și de regulă acésta durézá 40 de ḑile. Eșit din ou, puiul de struţ are deja mărimea uneĭ găinĭ mijlocie și oferă o priveliște comică cu piciórele luĭ subţirĭ, lungĭ și cu penele luĭ sburlite. Numaĭ după un an încépĕ a fi preţióse penele struţuluĭ.

Tăiatul penelor, maĭ ales la struţiĭ ceĭ bĕtrânĭ, este adese-orĭ un lucru fórte periculos. După-ce i-se aruncă acestuĭ animal rĕutăcios un sac peste cap, maĭ 'nainte de tóte i-se légă armele cele maĭ periculóse, piciórele, și apoĭ i-se taie, cu cea maĭ mare repeḑiune, penele până la piele. De când esistă institutul meu de prăsire, până astăḑĭ, la lucrarea acésta au fostŭ omorîţĭ 11 ómenĭ.

Din penele fiă-căruĭ struţ se pot câștiga pe an 120 marce (65 fl.), și décă ómeniĭ se vor pune cu maĭ mare diliginţă pe prăsirea struţilor, atuncĭ în curênd Anglia va avé o mare concurenţă pe piéţa sa de pene.

Despre scóterea și crescerea puilor.

Iérna cea lungă a împedecat nu numaĭ pe econom dela semĕnat, ci și pe nevasta luĭ dela „*punerea sub clocă*“, va sĕ ḑică dela crescerea puilor.

Nu voesc sĕ vorbesc de vr'o scótere măestrită, ca de esemplu despre mașineria de clocire, folosită în ţinuturile *Hondanuluĭ*, ci mĕ voĭ restrînge numaĭ la modul, pe care îl folosesc mamele nóstre cu succes schimbăciós. Abia sunt vre-o patru sĕptĕmânĭ de când găinele au început a oua, prin urmare numaĭ acea económă póte pune astăḑĭ sub clocă, care a fost destul de dibace pentru de-a-șĭ sili găinile sĕ ouĕ și în timpul ierneĭ. De sine sĕ înţelege, că o asemenea económă se grăbesce a-șĭ pune ouĕle sub clocă, ca sĕ-ĭ iese puiĭ cât maĭ curênd, căcĭ atuncĭ în luna luĭ Novembre póte sĕ aibă puice tinere.

Dintre tóte galiţele, puicele sunt cele maĭ preţióse. Lucrul maĭ greu însĕ este a afla așa de timpuriu *clocă*. De cum-va aflăm totușĭ clocă, ceea ce e o raritate, numaĭ atâtea ouĕ este ertat a pune sub ea, câte póte acoperi deplin, căcĭ ouele carĭ nu sunt bine acoperite, tóte se prăpădesc.

Económa bună înainte de a-șĭ pune găina la clocire, o probéză, că óre are aplicare de a cloci, punênd-o pe ouĕ măestrite. Numaĭ după o probă de vre-o câteva ḑile, décă ne convingem, că găina arată semne de a cloci, este iertat a pune sub ea ouĕle, din carĭ voim sĕ avem puĭ. E un nĕcaz fórte mare, de-cum-va cloca după-ce clocesce câte-va ḑile, îșĭ părăsesce ouĕle, carĭ apoĭ se strică.

Trebue sĕ fiă económa cu băgare de sémă și la etatea cloceĭ, căcĭ găina tînĕră n'are răbdare sĕ clocéscă timp îndelungat; de aceea găina trebue sĕ fiă trecută de doĭ anĭ. Afară de aceea, cloca maĭ bĕtrână, producênd căldură maĭ mare, puiĭ vor fi maĭ în putere și maĭ sănĕtoșĭ.

Este bine, înainte de a pune ouĕle sub clocă, a-le spăla în apă călduţă.

Cloca trebue așeḑată la un loc liniștit și de jumĕtate întunecos, ér locul trebue presărat cu flóre de puciósă (sulfure), ca sĕ nu se încuibe păduchiĭ. Cloca trebue lăsată în liniște. Chiar și curăţirea cuibuluĭ numaĭ atuncĭ este iertat a se face, când cloca nu clocesce, séu când mânâncă. În timpul clocireĭ, precum și faţă de puiĭ ceĭ golașĭ, trebue sĕ purtăm o grije deosebită, căcĭ ușor se póte întêmpla, ca din 80 de puĭ, 60 sĕ se prăpădéscă, ér grija bună este îndecit rĕsplătită.

După o clocire de 21 ḑile se póte auḑi de sub clocă o ciripire discretă. Atuncĭ cu mare băgare de sémă despoiăm cója de pe ouĕ și scótem puișoriĭ, séu că așteptăm încă câte-va óre, ca sĕ iasă puiĭ de sine. Puișoriĭ ceĭ micĭ sunt fórte gingașĭ și trebue scutiţĭ cu mare băgare de sémă de plóie, frig și altele.

Puișoriĭ ceĭ micĭ în timpŭ de 24 de óre nicĭ nu mănâncă, nicĭ nu béu nimic, ci trăesc numaĭ din gălbinușul ouluĭ. Crescerea puilor este fiă-căruia cunoscută de ajuns. De aceea nu mĕ voĭ estinde la esplicărĭ amĕnunţite, ci voĭ aminti numaĭ momentele principale.

Puișoriĭ în ḑilele prime trebue nutriţĭ cu o amestecătură din ouĕ, verdeţurĭ și fărîmăturĭ de pâne. Puișoriĭ de rênd din ţéra nóstră de regulă după 3—5 ḑile sunt sprintenĭ, ca pescele în apă. Însĕ așa numiţiĭ puișorĭ de „soiu“ stau timp maĭ îndelungat în letargiă (amorţélă) și pretind o îngrijire deosebită. E bine a da puișorilor acestora carne fértă, amestecată cu mâncarea lor obicĭnuită, ca sĕ prindă putere.

Puișoriĭ se îngrașe și se desvóltă fórte tare, décă îĭ ţinem cu un aluat pregătit din tĕrîţe, cartofĭ și făină de cucuruz. Aluatul acesta trebue sĕ-l dăm încă de cu séră, ca puiĭ sĕ nu fiă împedecaţĭ în crescerea lor.

În multe ţinuturĭ se aud plângerĭ, că găinele se prăpădesc de *ciumă*; causa aceseĭ bóle însĕ n'o scie aprópe nimenea. Décă vom merge într'o măeriște de galiţe, vom vedé, că suprafaţa apeĭ din tróca galiţelor jócă colorile curcubeuluĭ. Sĕ nu se mire nimenea, că ciuma pustiesce între galiţe, căcĭ tocmaĭ apa, pe care o béu, este cuibul baccilelor, în acéstă apă sĕ află sĕmînţa bóleĭ. Económa, care îngrijesce ca galiţele sale sĕ aibă apă curată de beut, nu va avé nicĭ-odată sĕ se plângă, că găinile îĭ pier de ciumă.

Maĭ au o mare scădere económele nóstre, căcĭ îndată ce au o găină séu un cocoș frumos și desvoltat, se și grăbesc la têrg, ca sĕ capete banĭ pe el. Însĕ uită, că ar avé cu mult maĭ mare câștig, décă ar ţiné astfel de galiţe frumóse pentru prăsire. Cunosc o femeiă, care din galiţe de rênd șĭ-a nobilitat o trupină așa de frumósă, încât nicĭ pentru banĭ scumpĭ n'ar fi putut cumpĕra soiu maĭ frumos.

Sfătuesc pe cultivătoriĭ de galiţe sĕ facă încercărĭ pe basa celor spuse de mine. Acuma este timpul, și vor vedé, că puţina ostenélă, ce-șĭ vor da, va fi înḑecit rĕsplătită.

Sibianul.

HIGIENA.

Băile (scaldele) recĭ.

Timpul de primăvéră este cel maĭ potrivit pentru de-a începe cura cu apă, atât de renumită și întrebuinţată astăḑĭ în tóte părţile. De aceea atragem din nou luarea aminte a cetitorilor noștri asupra minunatelor poveţe ale preotuluĭ Kneipp, cuprinse în cartea sa „*Cura de apă*“. Preotul Kneipp, care a vindecat nenumĕrate bóle de tot soiul numaĭ cu ajutorul apeĭ, arată în acéstă carte a sa, cum sunt de-a se întrebuinţa diferitele soiurĭ de băĭ pentru ca ele nu numaĭ sĕ nu strice, ci sĕ întăréscă sănĕtatea, sĕ împuternicéscă trupul, ba chiar sĕ vindece numitele bóle. Despre băile de apă rece el dă următórele poveţe:

Baia rece se póte lua în douĕ chipurĭ: séu staĭ, orĭ zacĭ cu *corpul întreg* în apă rece (în putina séu cada de scăldat), séu că te cufunḑĭ în apă *numaĭ până sub braţe*, pentru ca apa sĕ nu apese prea tare asupra plămânilor. În acest cas partea de-supra a corpuluĭ se spală repede cu mâna séu cu o pânză aspră.

O astfel de baiă trebue sĕ se facă cam *într'o jumĕtate de minută*, la nicĭ-o întêmplare însĕ *omul sĕ nu stea în apă maĭ mult de treĭ minute*.

Cu cât e baia maĭ scurtă, cu atâta are urmărĭ maĭ bune. Cine stă o minută în apa rece, face un lucru maĭ cu minte și maĭ sigur, ca cel ce stă 5 minute. Maĭ ales în timpul vereĭ sunt uniĭ, carĭ stau în apă odată, orĭ chiar și de maĭ multe-orĭ în ḑi, câte-o jumĕtate de cés și maĭ mult. Celor ce înótă și fac multă mișcare în apă, acésta nu le strică tocmaĭ așa de mult. Acelora însĕ, carĭ stau în apă câte-o jumĕtate de cés, ca nisce brósce ţestóse, abia mișcându-se, nu numaĭ că nu le folosesce nimic acéstă baiă, dér le strică, și încă prea adese-orĭ le strică fórte mult. Astfel de băĭ obosesc și moleșesc pe om, îl sug, și în loc de a-l întări, îl consumă.

Scăldutul în apă rece însĕ, décă se face cu socotélă și nu durézá nicĭ-odată maĭ mult ca treĭ minute, preotul Kneipp îl recomandă tuturor ómenilor sănĕtoșĭ atât vara, cât și iérna, căcĭ el contribue în mĕsură fórte mare la păstrarea și întărirea sănĕtăţiĭ; el curăţă pielea, pune în mișcare respiraţia pieleĭ, înviorézá și întăresce întregul organism. Iérna nu pot sĕ trécă ușor aceste băĭ numĕrul de douĕ la sĕptĕmână, ba ajunge una și numaĭ la 8, orĭ chiar la 14 ḑile.

Étă ce ḑice apoĭ Kneipp despre aceste băĭ:

Un rol important pentru sănĕtate jócă întărirea corpuluĭ în contra diferitelor influinţe, schimbărĭ de temperatură (vreme rea, anotimpurĭ). Nenorocit omul, care trebue sĕ-șĭ apere plămânĭĭ, gâtul, capul, de orĭ-ce adiere, de orĭ-ce vêntuleţ și care tot anul trebue sĕ observe în cătrău bate vêntul aḑĭ și în cătrău mâne. Copacul în natura liberă póte sĕ fiă nepăsător de furtună, de liniște, de căldură séu de ger. El sufere vênt și plóie, e întărit. Cine e sănĕtos sĕ încerce cu baia nóstră, și va fi și el ca copacul cel tare.

Mulţĭ sunt greu de convins, că spaima și grija ce le pricinuesc aplicările de apă rece, nu sunt întemeiate; eĭ au ideia fixă a scótereĭ de căldură din corp. Frigul slăbesce și trebue sĕ slăbéscă, ḑic eĭ, décă nu urméză imediat după acéstă aplicare simţirea de căldură. Negreșit, aprob și eu acéstă. Dér eu maĭ afirm, că abstrăgênd dela mișcarea multă, care este strîns legată, după principiele nóstre, cu orĭ-ce aplicare de apă rece, băile nóstre de apă rece nu răpesc natureĭ căldura, ci maĭ mult o păstrézá și o cultivă. În loc de orĭ-ce alt, sĕ pun întrebarea: Décă un om slăbit, moleșit prin ședere continuă în odaie, care iérna nu póte cuteza sĕ iasă decât în cas de estremă necesitate, se fortifică de-odată prin băĭ séu prin spălărĭ în așa chip, în cât póte ieși pe orĭ ce vreme fără frică, și nu simte aprópe nicĭ frigul cel maĭ simţitor, óre căldura naturală n'a sporit la un ast-fel de om? Sĕ fiă tóte acestea părere și înșelăciune?

Dau locul aci unuĭ esemplu din multe.

Un om, în vêrstă peste 60 de anĭ, avea o témă nespusă de apă. Când eșia din casă, cea maĭ mare grije a luĭ era sĕ nu uite cum-va vr'una din îmbrăcămintele'ĭ indispensabile de lână: se temea de tot felul pe răcelĭ. Gâtul acestuĭ domn, maĭ mult decât capul, trunchiul și celelalte membre ale corpuluĭ sĕu, erau atât de simţitóre, încât abia îĭ maĭ scia păzi. Atuncĭ am venit eu și l'am sfătuit sĕ ia băĭ recĭ complecte. Domnul m'a ascultat și resultatul a fost extraordinar de favorabil. Deja după câte-va ḑile începŭ sĕ-șĭ lapede din pieile de lână. În cele din urmă se întări până într'atâta, în cât părăsi tóte îmbrobodelile și ajunse a face băĭ recĭ nu numaĭ în odaia încălḑită, ci și în rîu, până în luna luĭ Octomvre, și apa de rîu, departe de a'ĭ strica îĭ folosia și maĭ mult decât apa cam stĕtută din putina de baie de casă.

Buna disposiţie pentru băile recĭ cere, ca o condiţiă esenţială, ca întreg corpul sĕ fiă cu desvĕrșire cald. Acela dér, care e încălḑit bine, după-ce a stat maĭ mult timp într'o odaie caldă, séu după-ce a muncit orĭ a umblat cât-va timp, este în buna disposiţie cerută.

Cuĭ îĭ e frig, cine sufere de picióre recĭ, cine tremură, în astfel de stare de răcélă sĕ nu ia nicĭ odată o baie rece, până când nu se va încălḑi maĭ întâiu prin umblare, etc.

Și din contră: Cine asudă, cine are căldurĭ (vorbesc de ómenĭ sănĕtoșĭ), și este ca și scăldat în cea maĭ mare sudóre, acela sĕ ia liniștit baia nóstră întrégă.

Chiar și ómenĭ de astfel liniștiţĭ și în tótă firea se tem grozav de a intra în apa rece când sunt asudaţĭ. Și cu tóte acestea, nimic nu e maĭ nevinovat. Ba eu cutez sĕ afirm, după îndelunga esperienţă

ce am făcut, că: cu cât e sudórea mai mare, cu atât mai bună e baia.

Cine ia baia rece, sě se desbrace repede și sě stea lungit un minut în baia pregătită mai din 'nainte. Cine va fi fiind asudat sě șéză în baie, adecă sě între în apă numai până la regiunea stomacului și sě-șĭ spele repede și cu putere partea superióră a corpului. Apoi sě se cufunde un moment până la gât, sě iasă imediat din apă și sě se îmbrace, fără a se șterge, cât va putea mai curênd. Lucrătorul cu mânile séu lucrătorul de câmp póte sě-'șĭ reîncépă imediat lucrul, ceilalțĭ trebue sě facă mișcare (cel puțin un sfert de cés), atâta până când corpul va fi cu desěvêrșire uscat și-sĭ va fi recăpătat căldura normală.

Orĭ-ce facĭ, iubite cetitor, fă cu chibzuială și nu trece nicĭ odată peste măsura adevěrată! Baia întrégă trebue sě se ia de obicei cel mult de trei orĭ pe sěptěmână.

Un cunoscut al meu făcea în fiă-care nópte în timp de 18 anĭ, băi întregĭ. Eu nu 'i-le-am ordinat, dér el nu le-a părăsit și n'a fost bolnav nicĭ o óră în aceștĭ 18 anĭ.

Cine voesce sě se întăréscă și sě-șĭ conserve sănětatea, sě nu întârdiă dér de a începe sě facă baiă rece. Popórele, ginţile și familiile vigurióse au fost în tot-déuna amicĭ ai apei recĭ. Cu cât vécul nostru îmbracă caracterul și numele de „epocă moleșită", cu atât mai mult este timpul sě ne întórcem la vederile și principiile firescĭ și sănětóse ale celor vechĭ (nu la cele artificióse și nenaturale).

Pascile.

Pascile în Rusia. In Rusia toțĭ ómenii dela cel mai sărac până la cel mai bogat, duc la biserică în dina de Pascĭ un fel de boțurĭ făcute din lapte închegat, le așédă pe nisce mese înintea altarului și aștéptă ca preotul sě le bine-cuvinteze. In fiă-care boț este înfiptă o lumînare séu două de céră.

După ce se strigă de trei orĭ, la cea dintâiu cantare a cocoșilor: Christos a înviat! și credincioșii rěspund: Adevěrat a înviat! es preoții cu cădelnițĭ și cu crucĭ, de binecuvintéză boțurile de lapte, ale căror lumînărĭ sunt aprinse.

La urmă credincioșii îșĭ iau numai lumînările, carĭ au mare preț. Când fulgeră și plouă îngrozitor, când se cutremură pămêntul séu se întunecă sórele, ele sunt aprinse prin case.

Cei ce n'au fost la biserică în nóptea de Pascĭ, cumpěră cu 10 séu 20 de ruble un căpěțel de luminare dela Pascĭ, spre a-i servi la ușurarea nevestei lui însărcinată, care se chinuie îngrozitor.

Pascile la curtea englesă. La curtea englesă e obiceiu vechiu, ca șeful statului (rege séu regină) sě spele în persónă piciórele a 12 cerșitorĭ din cei mai nenorocițĭ, în Joia sěptěmânei marĭ, așa cum a făcut Isus cu apostolii săi.

Șambelanii Curței es la rěspântii și strîng 12 cerșitorĭ, carĭ par a fi mai prăpădițĭ; îi duc la palat, îi bagă în baie, îi spală bine, îi piaptănă și îi primenesc; apoi îi duc la rege séu regină, care-șĭ suflecă mânecile și-i spală din nou pe toțĭ pe picióre, într'un lighian de aur, în asistența întregei curțĭ civile și militare.

In dina de Pascĭ, aceștĭ 12 cerșitorĭ mănâncă la masa regală, conform învěțăturei lui Christos:

„Cel ce se mândresce nu-i cu mine, ér cel care se umilesce e fratele meu în împěrăția cerurilor."

E de observat însě, că regina de adĭ, Victoria, n'a spălat nicĭ-odată picióre a 12 cerșitorĭ; ea îi aduce în adevěr la palat, îi trimite la baie și ordonă sě li-se dea primeneli și haine. Apoi, în loc sě-i spele pe picióre, le dă câte-un bacșiș și-i trimite pe-acasă.

Pascile în Abisinia. Abisienii, deși fórte bunĭ creștinĭ, au păstrat o mulțime de obiceiurĭ arabe în esercițiile religióse. Deosebit de chemarea credincioșilor prin clopote, paracliserul se urcă la Pascĭ în turnul bisericei și strigă de-acolo:

Venițĭ de vě închinațĭ învierei lui Mașabuna. (Mântuitoru).

Negusul presintă popilor crucea, ér aceștia o preumblă printre grupele prosternate.

Orĭ-ce bun Abisinian eliberéză la Pascĭ un sclav séu mai mulțĭ, îi însóră și le face o carieră.

Cei mai sěracĭ tot economisesc ceva în cursul postului, pentru ca sě se pótă înveseli în dina de Pasci.

Un obiceiu trist este, că a doua di de Pascĭ se face o vênătóre în contra păgânilor din împrejurimĭ; cei prinșĭ trebue sě-și alégă una din două: séu sě se facă creștinĭ, séu sě mórě.

Obiceiul acesta a mai slăbit acum prin intervenirea guvernelor europene.

Negustorii mahometanĭ fac astfel, ca sě nu se afle în Abisinia la Pascĭ și la Crăciun.

Pascile în Cansas. In statul Cansas din America de Nord se dă drumul la Pascĭ tuturor arestanților. Aceștia de ordinar sunt pungașĭ séu hoțĭ, căcĭ cei ce făptuesc crime mai marĭ, sunt ucișĭ. Anul trecut, la Pascĭ, în orașul Popeka, o mulțime de case au fost sparte și prădate de arestanțiĭ liberațĭ în ajun. Cu tóte astea obiceiul persistă și Șeriful, în raportul de anul acesta, îșĭ dă părerea, că ar trebui sě se dea arestanților merinde pe trei dile la eliberare; el a deschis de mult o listă de subscripție în acest scop.

Hoții în Cansas nu sunt dér condamnațĭ la închisóre, decât până la Pascĭ, ér décă serbarea asta e prea apropiată, atuncĭ pentru înlocuirea lipsei de timp, li-se trage o bătae. („Fam.")

Legenda despre Crucea Domnului nostru Isus Christos.

In opul unui învěțat se află notat, că crucea d-lui Isus Christos s'a făcut dintr'un arbore fórte minunat; acel arbore l'au aflat Iudeii pe dealul Golgotei în timpul când după emigrarea lor îndelungată în deșert, au ocupat pămêntul promis lor de Iehova.

Acest arbore era mai mare și mai frumos între toțĭ ceilalțĭ arborĭ, cât în tótă Iudea nu i-se afla asemenea.

In mai multe rêndurĭ au voit a'l tăia: întâia-óră când s'a fondat Salem; altă dată a ordonat Solomon, ca sě-l foloséscă la edificarea frumósei biserice a Ierusalimului; mai târdiu la edificarea bisericei a doua, s'au și pus a'l tăia, dér fiind-că în scórța acestui arbore tóte uneltele cu care voiau a'l tăia se rupeau, și astfel vedênd, că nu este chip a'l tăia, l'au lăsat și i s'a dat numele de neînvins.

Vulgul (poporul) dice, că acest arbore a fost arborele vieții, acesta a înfrumsețat raiul, încă înainte de creațiunea omului.

Apoi după-ce a venit pěcatul în lume, și a cutreerat tot universul, ivindu-se un viscol înfiorător, grădina raiului, în acest timp fiind întinată prin pěcatul omului, a nimicit totul și arborele vieței fiind detunat de un fulger, a cădut în adêncimea pămêntului într'un rîu. De aci înainte până la anul diluviului (potopul) arborele vieței a fost dus de undele rîului încóce și încolo, până în cele din urmă a sosit diluviul. Diluviul apoi tóte le-a asimilat pe pămênt; dar după ce apele au început a scădea, arborele vieții a fost aruncat de undele diluviului pe vêrful Golgotei, unde apoi cu timpul a început a da rědăcinĭ și în fine a cresce, până cu timpul s'a făcut mare și frumos.

Acésta a fost sórtea acestui trunchiu înegrit și bětrân, care din timpiĭ cei mai vechĭ nu a fost atins de nimenĭ; până ce un industriaș têněr făcu crucea lui Isus Nazarinénul din acest arbore minunat, necunoscêndu-i însemnătatea lui, și l'a tăiat de tot, cu o așa ușurință, ca cum ar fi tăiat o nuia de alun.

Étă dér că arborele vieței în timpul creat, a dat viața omenirei, prin mórtea timporală a celui necreat.

Dr. Elefterescu,
profesor.

POVEȚE.

Vin din vișine. Vișinele dau un vin fórte bun, ce are multă asemănare cu vinurile de Erlau. Despre acest vin putem spune, că el între tóte vinurile este cel mai bun pentru ómenii noștri, pentru-că vișine cresc pretutindenĭ în țéră și rodesc une-orĭ așa de mult, că numai la vin au un preț însemnat, pe când altfel cu vêndarea vișinelor nu se plătesce nicĭ culesul lor. Vișinele se spală mai întâiu, se culeg de pe codĭ, apoi se flecuesc și se tescuesc, éră zama stórsă se měsură cu $\frac{1}{2}$ litru și se tórnă în poloboc. Pentru un vin de tăria I. se adauge la 1 litru de zamă de vișine $\frac{1}{2}$ litru de apă și 30 decagramĭ de zahar. Acéstă amestecătură face la olaltă 1.68 litri. Avênd de umplut de pildă un poloboc ca de 105 litri, se socotesce de câte-orĭ încape amestecătura acésta în poloboc (butoiu). Prin socotélă aflăm, că amestecătura de 1.68 litri va încăpea de $62\frac{1}{2}$ de orĭ în polobocul de 105 litri. Pentru polobocul acesta ar trebui așa-déră: 1 litru de $62\frac{1}{2}$ de orĭ $=62\frac{1}{2}$ litri de zamă, $\frac{1}{2}$ litru de $62\frac{1}{2}$ de orĭ $=$ $31\frac{1}{2}$ litri de apă și 30 de decagramĭ de $62\frac{1}{2}$ de orĭ $= 1875$ decagramĭ séu $18\frac{3}{4}$ chilogramĭ de zăhar. Polobocul se umple cu zama ast fel di résă, se adauge, ca sě férbă bine, vr'un chilogram de stafide și 10 decagramĭ de tireghie, apoi se astupă cu dopul bortit. Vinul ferbe fórte fórte bine, se limpedesce în vr'o 8—10 sěptěmânĭ și capětă o colóre frumósă întunecată roșie, ce séměnă cu vinul de Erlau. De odată cu polobocul se umple și un șip séu o balercă de vr'o 10 litri cu zamă di résă, ca și cea din poloboc. Din șipul acesta se direge polobocul, după ce a încetat ferberea se astupă bine, și se lasă până în postul mare luna Martie séu April. Acuma se slobóde vinul în șipurĭ și se păstréză mulțĭ anĭ, întrebuințând la gustare numai câte un păhăruț mic séu rărit în jumětate cu apă. Vinul se face cu atâta mai bun și mai tare, cu cât stă mai lung timp De aceea ar fi bine a-'l începe abia după vr'o doi anĭ

*

Ceai de viorele. Viorelele (Viola adorata), aceste floricele de primăvéră, carĭ au un miros atât de plăcut, sunt cunoscute de tot omul. După învěțăturile preotului Kneipp, ele se pot întrebuința și în modul următor:

Când copiiĭ sunt apucațĭ de o t u s e r e a, de tusea convulsivă chiar, mama sě ia o mână de foi de viorele, verdĭ séu uscate, sě le fearbă în apă și sě dea copilului din două în două ceasurĭ câte 2—3 lingurĭ din acest ceaiu. Pot fi întrebuințate și răděcinele, dér trebuesc strivite înainte de a face ceaiu. Cei adulțĭ vindecă orĭ-ce tuse, bênd pe di trei cescĭ de ceaiu de acesta.

Acest ceaiu alină și tusea celor ftisicĭ și disólvă flegma. El e bun și în contra d u r e r i l o r d e c a p și a fierbințelilor la cap. Muiem odată o cârpă în ceai de viorele și o punem la frunte, ba mai bine este sě spălăm capul cu acel ceaiu. In contra g â l c i l o r acest ceaiu este o gargară cu efectul sigur. Putem face și comprese la gât, muind cârpa în ceai. Cine are o respireție grea, sě bea dilnic 2—3 cescĭ de ceai în timp de câte-va dile. Foi de viorele strivite și legate de-asupra, rěcoresc și risipesc umflăturile înferbêntate; fierte în oțet, vindecă podagra.

*

Cum se póte împedeca tinicheaua de a rugini? Tinicheaua se póte împedeca de a rugini frecând'o cu slănină próspătă și punênd'o într'un cuptor sě se încingă. Când obiectele sunt noue, și décă se trateză în felul acesta, se pot lăsa orĭ cât în apă, vor rěmâné mereu lucitóre și nu vor rugini.

MULTE ȘI DE TOATE.

Din alte vremurĭ.

Au trecut și în Anglia dilele adevěratului dandism. Dandy în limba englesă însemnéză un om galant, care observă moda în tóte nimicurile ei caprițióse. Regimentul al 10-lea de husarĭ avea oficerĭ numai din familiile cele mai nobile. Despre unul dintre aceștĭ oficerĭ vom spune o întêmplare, din care cetitoriĭ noștri vor înțelege, cum se purtau adevěrațiĭ dandy. Lord Fitzgerald se plimba într'o di, pe când regimentul al 10-a era în garnisonă în Dublin, pe sub arcadele regale. Din întêmplare el se apropie de vitrinele unei prăvăliĭ de mănușĭ; întră înlăuntru și cere o păreche de mănușĭ de calitatea cea mai fină — se înțelege. I-se aduse mai multe felurĭ și îșĭ alese o păreche.

— Cât costă? întrebà el pe dama bětrână, ce vindea în prăvălie.

— Doi și nouě pencĭ!

— Doi și nouě pencĭ! repetà el, făcênd ochĭ marĭ — cât este doi și nouě pencĭ?

— Trei șilingĭ, fără trei pencĭ, d-le.

— A, trei șiling, înțeleg!

El scóse punga și puse trei șilingĭ pe tejghea. Dama scóte restul de trei șilingĭ și-i oferă oficerului. Dér fiind-că acesta se uità cu mirare la ei, cugetà c'ar fi mai bine sě-i învěléscă într'o hârtie. Așa și făcù, și oferi micul pachet oficerului.

— Ce-i acésta? întrebà el.

— Restul, d-le.

— A înțeleg! es, prea bine. Avețĭ un servitor la disposițiune?

— Este în arcade un hamal, sir, sě-l chem?

— O, prea multă ostenélă, vě mulțumesc.

— Mě rog, nu-i nicĭ o ostenélă! — replicà vîndětórea, și grăbì, ca sě cheme pe hamal. Acesta se presentà.

— A, dragul meu, cunoscĭ d-ta baracele din Portobelo?

— Cum sě nu le cunosc, sir! Věrul meu este husar într'al 10-a regiment la Portobelo.

— Prea bine. Étă carta mea. Du acest pachet (el arată cu degetul dela mâna mânușată hârtia cu cei trei pencĭ) servitorului meu, și poftim și jumětate de corónă pentru ostenélă.

Istoria acésta ne reamintesce dandismul femeilor române din munțiĭ Abrudului. Au trecut și dilele de belșug ale Moților noștri. Pe când exploatau ei minele din munțiĭ Abrudului, femeile bravilor Moțĭ se jucau cu galbeniĭ. Étă o întêmplare analógă cu a Englesului dandy:

O femeie se duse în têrg, ca sě-șĭ cumpere stofă pentru haine. Intrând într'o prăvălie, cerù stofă de care are mai scumpă. Băiatul din prăvălie, considerându-i îmbrăcămintea, îi dete o stofă próstă. Femeia o respinse departe cu îndignare:

— De aceea sě-mĭ dai — dise ea — arětând stofă într'adevěr fină.

— Ai d-ta atâția banĭ, ca sě o cumperĭ? — întrebà băiatul necredětor.

— Ad'o numai încóce; cât costă?

— Doi galbenĭ cotul.

— Sě-mĭ tai doi coțĭ — dise ea aruncând 4 galbenĭ pe tijghea. Apoi scoțêndu-șĭ cismele, îșĭ înfășură cu stofa piciórele,

şi trase cismele peste ea. Acum sĕ-mĭ dai stofă pentru o rochie.....

*

Un asediu curios.

De o lună e pusă în Birmingham (Anglia) o casă în asediu din partea esecutorilor. Două dame nncăsĕtorite adecă, surorile Smyers, au fost osêndite din partea judecĕtorilor sĕ plătéscă 48 fl.

Deórece ele nu putură, séu nu voiră, sĕ-şĭ plătéscă datoria, se tredire cu visita a doi esecutorĭ, împuterniciţĭ din partea creditorilor, ca sĕ le esecueze mobilele din casă. Surorile înţelegênd lucrul, închiseră esecutorilor uşa înaintea nasului, şi se baricadară.

După legile englezescĭ, esecutoriĭ numai atuncĭ pot întra în casa unui dătoraş, décă o permite acésta, séu décă ei află uşile deschise.

Astfel esecutoriĭ stau acum dĭ şi nópte la pază, înaintea casei baricadate, şi aşteptă cu paciinţă momentul, când damele asediate, séu din distragere séu din nebăgare în sémă, vor lăsa uşile deschise şi ei vor puté întra.

Dér surorile Smyers sunt fórte precaute, şi, pentru de-a nu suferi fóme, primesc de-a-le mâncărei dela prietinĭ pe feréstră din catul întâiu. Locuitoriĭ din Birminghiam sunt fórte curioşĭ, cum se va fini acéstă luptă interesantă.

*

Espediţiă zoologică în Mexico.

Călĕtorul svedian Dr. Gustav Eisen mai înainte profesor în Upsala, s'a întors de curênd, însoţit de naturalistul Frank Vaslit, la San Francisco, din espediţiunea sa intreprinsa in Mexico şi California. Resultatul espediţiunei a fost strălucit. Scrutatoriĭ adunară 40,000 de insecte paiangenĭ etc., dintre carĭ aprópe 3000 sunt nesce soiurĭ cu totul necunoscute pănă acum. Ei descoperiră şi dóuĕ piscurĭ de munte nóue şi în California 60 speciĭ nóue de cărăbuşĭ.

In munţiĭ Tepec aflară o mulţime de animale curióse. Astfel Dr. Eisen află un scorpion numai de un ţol de lung, a cărui împunsĕtură produce sigur mórte, décă nu se folosesce grabnic vr'un mijloc contra muşcăturei. Scorpionul acesta se numesce Alacrau. Locuitoriĭ din acele ţinuturĭ spun, că înainte cu câţĭ-va anĭ 50 de soldaţĭ, carĭ au tăbărît peste nópte in apropiarea unei coloniĭ de astfel de scorpionĭ, au fost atacaţĭ de aceştia şi au perit până la cel din urmă om.

Mai departe descoperì Dr. Eisen o insectă atât de mică, încât póte trece prin urechia acului, dér care este atât de veninóśă, încât muşcătura ei produce o umflătură de tot mare. Scriutătoriĭ descoperiră apoi un paiangen, lung de doi ţolĭ şi cu picióreie acoperite cu perĭ; acesta trăesce pe la coloniĭ, şi îşĭ ţese dela arbore la arbore rociul, în care prinde miĭ de fluturĭ şi alte insecte.

In internul Mexicului călĕtoriĭ făcură descoperirea, ca Indieniĭ semicivilisaţĭ, de anĭ de dile întrebuinţéză canalurĭ, prin carĭ conduc apa din munte in ţinuturile lor. Dr. Eisen aduse cu sine 300 fotografii de ale indigenilor din Mexico.

*

Tigru îmblânđit.

O societate de Englesĭ din Bombay, care visită într'o dĭ renumitul templu din spelunca din Elephantina.

Găsì într'o nişă întunecóśă din templu un tigru de tot mic. Il luară şi-l duseră departe, ca sĕ nu se espună furiei tigróicei, care de sigur trebuia sĕ se întórcă în curênd. Puiul de tigru, căruia i-se dete tótă libertatea şi nutremênt bun, crescu repede şi se făcù aşa de blând şi credincios, ca un câne. Nu era îndoială, că se îmblândise depin. Mai pe urmă când se făcu de tot mare şi, pe lângă tótă blândeţea lui aparentă, începu totuşĭ a deştepta temerĭ, dete din întêmplare peste o bucată de carne crudă, care era încă cu sânge. Până atuncĭ înse se feriră a-i da carne crudă de animale; în momentul ce atinse cu limba carnea sângerată, se cutremură, sfâşiă şi înghiţi carnea cu ochĭ scântietorĭ, scóse un urlet înfricoşat şi se repedi spre pădurea din apropiere şi nu se mai întórse înapoi nicĭodată. Tigrul se îmblândesce uşor, când este prins de mic, dér totuşĭ nu trebue sĕ aibă omul încredere prea mare în el. Un leu îmblândit merită mai multă încredere. Renumitul Carol James Fox avea un tigru, care umbla după dênsul ca un câne. El îl crescuse de pui mic şi-l hrănise numai cu lapte şi cu mâncărĭ de legume. Dér într'o di, pe când Fox şedea în camera sa de lucru şi citea, se apropie tigrul de dênsul şi-i linge mâna, ce atârna în jos peste răzămătórea scaunului. Inainte sĕ-şĭ dea sémă cum se întêmplase, tigrul îi trase cu limba o bucată de piele de pe mână. Când Fox se uità, băgà de sémă cu spaimă, că ochii tigrului scânteiază în mod straniu şi că setea de sânge se deşteptase în tigru. Atuncĭ se ridică binişor de pe scaun şi fără sĕ-şĭ scótă mâna din gura tigrului îl amăgi cu vorbe blânde în camera vecină, unde era atârnată în părete o carabină încărcată. Când sângele începu sĕ curgă din mână mai repede, tigrul începu sĕ tremure şi ochii îi scânteiau şi mai îngrozitor. Din fericire Fox avu timpul sĕ apuce carabina şi sĕ întindă mort la pământ pe tigru prin-tr'un glonţ trimis tocmai în capul fiarei.

*

Este dureróśă óra morţiĭ?

In general 99 la 100 de fiinţe omenescĭ deja cu multe óre înainte de sosirea morţei, sunt inconsciente, nu sciu de sine. Cugetarea limpede, simpatia, amorul pentru aceia, carĭ sunt scumpĭ, tóte acestea se şterg, totul dispare. Ca şi un copilaş, care la nascere nu este alt-ceva, decât un mic animalŭ, de asemenea şi învĕţatul, filosoful, eroul, omul de stat, ale căror acte séu cuvinte vor rĕmâné înscrise în analele timpurilor, toţĭ aceştia chiar, nu sunt nimic la óra morţii, decât nisce animale, carĭ se stingŭ. Ceea ce este, devine atuncĭ ce era. Este mórtea.

Călendarulŭ sĕptĕmânei.

APRIL are 30 dile. PRIER.

Dilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	9 † **Sf. Toma**	21 Sot. şi Caius
Lunĭ	10 S. m. Ter. şi Pom.	22 Lotar
Marţĭ	11 S. mar. Antipa	23 Albert
Mer.	12 C. păr. m. Vasiliu	24 **Mart. George**
Joi,	13 S. m. Artimon	25 Marc. evang.
Vin.	14 S. p. Martin Rom.	26 Cletus pp.
Sàm.	15 S. Aristarch Pad	27 Peregrin

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 17 Aprilie n. 1895.

Seminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilogr. dela	până
Grâu Bănăţenesc	80	7.10	7.15
Grâu dela Tisa	80	7.15	7.20
Grâu de Pesta	80	7.10	7 15
Grâu de Alba-regala	80	7.20	7.15
Grâu de Bácska	80	7.—	7.25
Grâu ung. de nord	80	.—	.—

Seminţe vechi ori nouĕ	soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilgr. dela	până
Sĕcară		70—72	5.85	5 95
Orz	nutreţ	60—62	6.40	6 60
Orz	de vinars	62.64	6.65	6.90
Orz	de bere	64.66	7.10	8.10
Ovĕs		39.41	6.85	7.10
Cucuruz	bănăţ.	75	.—	.—
Cucuruz	altŭ soiu	78	.—	.—
Cucuruz	„	—	.—	.—
Hirişcă	„	—	—.—	—.—

Preţul pe 100 chilograme.

Productediv.	Soiul	Cursul dela	până
Sem. de trif.	Luţernă ungur.	38.—	46.—
—	francesă		—.—
—		—.—	.—
„	roşiă	58.—	66.—
Oleu de rap.	rafinat duplu	—.—	—.—
Oleu de in		—.—	—.—
Uns. de porc	dela Pesta	48.50	49.—
„	dela ţéră	—.—	—.—
Slănină	svêntată	40.50	41.—
„	afumată	46.—	47.—
Sĕu		—.—	—.—
Prune	din Bosnia în buţĭ	9.—	9.50
„	din Serbia în sacĭ	9.—	9.50
Lictar	slavon nou	17.50	18.—
„	bănăţenesc	—.—	.—
Nucĭ	din Ungaria		
Gogoşĭ	ungurescĭ		
„	sêrbescĭ		
Miere	brută	—.—	—.—
„	galbină strecurată	—.—	—.—
Ceară	de Rosenau	—.—	—.—
Spirt	brut	—.—	—.—
„	Drojdiuţe de spirt	—.—	—.—

Bursa de Bucurescĭ

din 17 Aprilie n. 1895.

Valorĭ	Do-bânda.	Scad. cup.	Cu banĭ gata
Rentă română perpetuă 1875	5%	Apr.-Oct.	100.—
Renta amortisabilă	5%	„ „	98.½
„ „ (Impr. 1892 . . .	5%	Ian.-Iul.	99.½
„ „ din 1893	5%	„ „	99.½
„ „ 1894 int. 6 mil.	5%	Apr.-Oct.	94 ¾
„ „ (Impr. de 32. ½ mil.	4%	Ian.-Iulie	85.⅜
„ „ (Impr. de 50 mil.	4%	„ „	88 ½
„ „ (Imp. de 274 m 1890	4%	„ „	89.
„ „ (Imp. de 45 m. 1891	4%	„ „	88.½
„ „ (Im. de 120 iul. 1894	4%	„ „	88.½
Oblig. de Stat (Conv. rurale).	6%	Mai-Nov.	102.½
Oblig. Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	280.—
Oblig. comunei Bucurescĭ 1883	5%	Ian.-Iul.	95.¾
„ „ „ din 1884	5%	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5%	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5%	Mai-Nov.	96.¾
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5%	Ian.-Iulie	92.⅜
„ „ urbane Bucurescĭ	6%	„ „	101.½
„ „ „ „	5%	„ „	88.⅞
„ „ „ Iaşĭ . .	5%	„ „	80.—
Oblig. Soc. de basalt artificial	6%	„ „	98.—
	V. N.		
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v	—.—
Banca Nation. ult. div. 86.—	500	într. v.	1543.
Banca agricolă	500	150 v.	188.—
Dacia-România ult. div. 35 lei	200	într. v.	410.—
Naţionala de asig. ult. div. 43 lei	200	„ „	437.—
Soc. Bazalt. Artif. ult. div. lei 30	250	„ „	375.—
Soc. Rom. de Constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	135. —
Soc. Rom. de Hârtie ult. —	100	„ „	—.—
„Patria“ Soc. de asig. ult d. 4 lei	100	„ „	110.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 lei	500	„ „	—.—
„Bistriţa“ soc. p. f. hârtii 30 „	1000	„ „	—.—
Societ. p. const. de Tramways	200	„ „	—.—
20 francĭ aur			20 06

SCOMPTURĬ:

Banca naţ. a Rom.	6%	Paris	2½%
Avansurĭ pe efecte	7%	Petersburg . .	4½%
Casa de Depunerĭ	7½	Berlin	3%
Londra	2%	Belgia	3%
Viena	4%	Elveţia	3%

Preţurile cerealeor din piaţa Braşovŭ.

Din 19 Aprilie st. n. 1895

Mĕsura séu greutatea	Calitatea.	Valutaa triacă. fl.	cr.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos	5	80
„	Grâu mijlociu . .	5	40
„	Grâu mai slab . .	5	—
„	Grâu mesteoat . .	3	80
„	Sĕcară frumósă .	3	80
„	Sĕcară mijlociă .	3	40
„	Orz frumos .	4	10
„	Orz mijlociu .	3	50
„	Ovĕs frumos .	2	50
„	Ovĕs mijlociu .	—	—
„	Cucuruz.	3	80
„	Mălaiu	5	—
„	Mazĕre	6	—
„	Linte	7	—
„	Fasole	6	—
„	Sĕmênţă de in . .	9	50
„	Sĕmênţă de cânepă	5	—
„	Cartofĭ	1	30
„	Măzĕriche	—	—
1 kilă	Carnea de vită . .	—	44
„	Carnea de porc . .	—	48
„	Carnea de berbece	—	—
100 kil.	Sĕu de vită prόspĕt	23	—
	Sĕu de vită topit	33	—

Tergulŭ de rîmătorĭ din Steinbruch.

La 15 Aprilie n. 1895

Starea rîmătorilorŭ a fost de 141.869 capete, la 16 Aprilie au întratŭ 1342 capete şi au eşit 912 rĕmânêndŭ la 17 Aprilie un numĕr de 142.299 capete.

Se notéză marfa: ungurésc̆ă veche. grea dela 45.— cr. până la 45.½ cr marfă ungurésc̆ă tineră grea dela 47.½ cr. până la 48.— cr., de mijloc dela 44 — cr. până la 45 — cr. uşóră dela 46.— cr. până la 47.— cr.

Marfă ţĕrănéscă grea dela 45.— până la 45.½ cr. de mijloc dela 44.— cr. până la 45— cr. uşóră dela 45.— cr. până la 45.½ cr.

Marfă sêrbéscă, grea dela 46.— cr. până la 46 ½ cr. Transito, mijlociă grea dela 45.— cr. până la 46.— cr. transito uşóră dela 44.½ cr. până la 45.½ cr.

Porcii îngrăşaţĭ de unŭ anŭ dela —.— cr. până la — cr., îngrăşaţĭ cu cucuruz dela — cr. până la — cr. Cântăriţĭ la gară cu —.— cr. la până — cr..

Cursul losurilor private

din 17 Aprilie 1895.

	cump.	vinde.
Basilica . . .	8.20	8.60
Credit	201.50	202 —
Clary 40 fl. m. c. . .	58.75	59.75
Navig. pe Dunăre . .	150.—	160.—
Insbruck	27.—	—.—
Krakau	27.—	28.—
Laibach	24.—	25.—
Buda	63 —	64.50
Palffy	58.75	59.75
Crucea roşie austr. .	17.40	18.—
dto ung. . .	11.70	12.20
dto ital. . .	13.—	13.50
Rudolf	24.50	— 75
Salm	71.50	73.50
Salzburg	26.50	27.50
St. Genois . . .	73.—	74.—
Stanislau	42.75	46.—
Trieitine 4½% 100 m. c.	150.—	—.—
dto 4% 50 .	70.—	—.—
Waldstein . . .	—.—	—.—
sêrbescĭ 3% . . .	43.—	44.—
dto de 10 francĭ	—.—	—.—
Banca h. ung. 4%	131.—	132.—

Cursul pieţei Braşov.

Din 20 Aprilie 1895.

Bancnote rom.	Cump.	9.65	Vênd.	9.67
Argint român.	Cump.	9.60	Vênd.	9.64
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.70	Vênd.	—.—
Galbenĭ	Cnmp.	5.75	Vênd.	—.—
Ruble rusescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	59.20	Vênd.	—.—
Lire turcescĭ	Cump.	—.—	Vênd.	—.—
Scris. fonc. Albina 5%		—.—	Vênd.	—.—

Cursul la bursa din Viena.

Din 19 Aprilie 1895.

Renta ung. de aur 4%	123.40
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.45
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	126.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	104.—
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	124.50
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	98.75
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.25
Imprum. ung. cu premii	162.75
Losurĭ pentru reg. Tisei şi Segedin.	151.—
Renta de hârtie austr.	101.70
Renta de argint austr.	101.70
Renta de aur austr.	123.75
Losurĭ din 1860	159.01
Acţii de ale Băncei austro ungară.	1093.—
Acţii de-ale Băncei ung. de credit.	460.50
Acţii de-ale Băncei austr. de credit.	399.75
Napoleondorĭ.	9.72
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.80
London vista	122.55
Paris vista	48.52½
Rente de coróne austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	46.—

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Nr. **642**—1895.

PUBLICAȚIUNE.

Oficiul orfanal, ca autoritate pentru moșteniri, aduce la cunoscință publică, că după cererea tuturor eredilor, respective representanților, și pe temeiul testamentului reposatei Wilhelmina Moser născută Adam, **se va vinde cu licitație în 22 Aprilie 1895 la 9 óre a. m.**, in localitatea oficiului orfanal orășenesc, casa Nr. 15 din Strada Vămei, GB. folio 552. top. Nr. 5683.

Condițiile se pot vedea la oficiul orfanal.

Brașov, 8 Aprilie 1895.

683,2—2 **Oficiul orfanal orășenesc.**

Sz. **6146**—1894.

Hirdetmény.

Brassóvármegye törvényhatósága 1894. évi zárszámadásai az állandó választmánynak 1895. évi ápril hó 17-én tartott ülésében az 1886. évi XXI. t. cz. 17. § sa értelmében hozott határozata szerint 15 napi közszemlére kitetetnek.

Mi is azon megjegyzéssel hozatik köztudomásra, hogy az emlitett számadások, mai naptól kezdödöleg a fenti határidön belül a vármegyei alispáni hivatalnál, a hivatalos órákban betekinthetök.

Brassó, 1895 április hó 20-án.

Dr. Jekel,
alispán.

Otelul Bucurescĭ

din Brașovul vechiu se dă **în arendă** dela 1 Octomvre 1895.

Informațiuni se pot căpĕta la **eredii lui Franz Körner**, Brașovul vechiu, Strada Lungă Nr. 75.

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administrațiunĭ. In casulŭ publicăriĭ unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmêntŭ, care cresce cu câtŭ publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administrațiunea
„Gazeta Transilvaniei.“

Nu e jucăriă,

nu glumă, nu șarlatanie, decâtŭ curatulŭ adevĕrŭ.

Mai pre susŭ de orĭ-ce laudă și vestită în tótă lumea este

Colecția nóstră Chicago

care pentru desfacerea magaziei nóstre de Galanterie vindemŭ

numai cu 3 fl. 50 cr.

Unŭ orolog'u debusunarŭ prima tuka-remontoir, umblă regulatŭ, 3 anĭ garanție. 1 lanțŭ Panțer imitație d'aurŭ. 2 butonĭ pentru manjete, aurŭ duble cu mecanismŭ patentat. 2 butonĭ elegantĭ pentru peptŭ. 1 acŭ de cravată fórte finŭ. 1 țigaretă. 1 bricegŭ solingerŭ. 1 toiletă de busunarŭ cu etui.

numai cu 3 fl. 50 cr.

Tóte 10 piesele numai **3 fl. 50 cr.**

Grăbițĭ cu comandele până se mai află obiecte în deposit. Rarŭ se mai ivesce o astfelŭ de ocasie. Se trimite **cu rambursă orĭ plata înainte**, de

Kommissions-Waarenhaus
der amerik. Tuka-Uhrenfabrik
Wien II. Tabor-Strasse44.

La casŭ când nu ar conveni se dau banii îndĕrĕtŭ.

3—3

Nu se mai oferă

în viață nici-odată ocasia

ca numai pentru **fl. 4.25 cr.** tĕ se cumpere

o colecție splendidă de

10 bucățĭ fl. 4.25 **10 bucățĭ fl. 4.25**

1 ciasornicŭ de busunar Prima Anker-Remontoir umblă precis, și cu garanție de 3 anĭ.

1 lanț imitație d'aur pancer, cu inelŭ de siguranță și carabină.

2 inele imitație d'aurŭ cel mai nou fason, și cu similibriliant imit. Turchis și rubine.

2 nasturĭ de manjete, aurŭ double, giloșate, cu mehanismŭ patentatŭ.

1 acŭ cu broșŭ pentru dame fórte frumosŭ, fasonŭ de Parisŭ.

3 nasturĭ pentru Chemisette imitaț. d'aurŭ.

Tóte aceste 10 obiecte practice costă la olaltă numai fl. 4.25 cr. Pe de-asupra **o surprindere extra gratis** pentru suvenire la firma mea.

Comandațĭ iute, până se mai află obiecte, că astfelŭ de ocasie nu se mai ivește.

Trimiterĭ se efectuéză orĭ și la cine **cu rambursă.** Cui nu-i convine obiectele primesce banii înderetŭ, așa că pentru cumpĕrătorŭ este eschisŭ orĭ și ce Risico.

Se póte cumpĕra dela unica firmă de ciasornice

Alfred Fischer,
Wien I. Adlergasse 12.

660,5—6

Am onóre a aduce la cunoscința publică, că cu diua de astădĭ **am deschisŭ în Brașov la casa mea proprie, Calea gărei Nr. 41**

unŭ depositŭ de bere,

sub conducerea Domnilorŭ

Bognár & Szántó.

Acestŭ **depositŭ principalŭ va conținé tóte specialitățile de bere, ce produc berăria din Schwechat și Steinbruch în butóie și butelii, calitatea cea mai bună și próspetă.**

Vêndarea cu prețurile originale.

Numai acelea butelii cu bere, a căror dopurĭ și vignete vor fi provĕdute cu marca alăturată, suntŭ a se considera ca productulŭ meu.

Telephon Nr. 124.

Cu tótă stima:

Anton Dreher.

679,6—9

Birourile: Têrgulŭ botelorŭ nr. 22, etagiulŭ I.

Órele de cassă dela 8—1.

Giro-Conto la banca Austro-Ungară.

„ALBINA“

INSTITUTŬ DE CREDIT ȘI DE ECONOMIĬ
FILIALA BRAȘOVŬ

Cec.-Conto la poștă **Nr. 505.**

primesce depunerĭ spre fructificare pe lângă $4\frac{1}{2}$% netto, solvindŭ însașĭ darea de interese;

sconteză polițe comerciale cu $5\frac{1}{2}$%;

accordă imprumuturĭ cambiale și cambial-ipotecarĭ cu 6%;

deschide credite în cont corrent sub cele maĭ avantagióse condițiunĭ;

accórdă împrumuturĭ pe hârtiĭ de valóre, monede, giuvaere și mărfurĭ cu 6%;

cumpĕră și vinde cu prețurile cele mai convenabile **monede și hârtiĭ de valóre** indigéne și străine, în specialŭ de cele românescĭ;

rĕscumpĕră fără nicĭ o detragere **cupóne, escompteză cupóne** înainte de scadență, și

cumpĕră cu celŭ mai urcatŭ prețŭ **cupóne dela efecte române;**

efectuéză în modulŭ celŭ mai culantŭ **încassărĭ și plățĭ** pe piețele din țĕră și streinătate;

esecută în comisiune orĭ-ce **însărcinărĭ de bancă** sub cele mai ieftine condițiunĭ;

închiriéză magazine și locurĭ libere de depou, pe teritoriulŭ sĕu **strada Gării Nr. 45,** care, situatŭ nemijlocitŭ lângă gara drumului de fierŭ de statŭ, e legatŭ prin șine proprii cu acésta și investitŭ cu dreptulŭ de vămuire și cântărire oficiósă prin organele drumului de fierŭ de statŭ;

primesce în calitatea sa ca representantă principală a societății de asigurare EQUITABLE din New-York **oferte pentru asigurărĭ pe viéță** sub condițiunile favorabile, particulare a acesteĭ societățĭ.

Onorabilelorŭ administrațiunĭ de fondurĭ și p. t. D-lorŭ capitaliștĭ le recomandă pentru plasarea de capitale

Scrisurile fonciare de 5% ale „Albinei“

ale cărorŭ cupóne se rĕscumpĕră semestrulŭ fără nicĭ o detragere, și carĭ se află de vêndare în cursul dilei a bursei din Budapesta, în piese de 500, 1000 și 2000 de coróne. Comparêndŭ cursurile și produsulŭ celorlalte efecte indigene, se póte susținea cu totŭ dreptulŭ, că

Scrisurile fonciare „Albina“ de 5%

suntŭ adĭ relativŭ cele mai ieftine și totodată mai productive din efectele cotate la bursa din Budapesta.

Bonitatea absolută a foncierelorŭ „Albina“ e garantată prin valórea celŭ puținŭ întreită a ipotecelorŭ pe basa cărora se esmitŭ, prin fondulŭ specialŭ de asigurare a scrisurilorŭ fonciare care e de fl. 200 000 și în fine prin totalitatea orĭ și cărei alte averĭ a institutului.

19-*

Órele de cassă dela 8—1.

Birourile: Têrgulŭ botelorŭ nr. 22, etagiulŭ I.

Invitare la abonamentŭ!

Cu 1 Ianuarie 1895 se începe unŭ nou abonamentŭ

la

„VATRA“

fóiă ilustrată pentru familiĭ.

„VATRA“ îndeplinindŭ tóte condițiunile cerute unei foi ilustrate pentru familiĭ, fiind redactată cu multă îngrijire de uniĭ din cei mai aprețiațĭ scriitorĭ românĭ, avĕnd totŭ-déuna unŭ sumarŭ bogatŭ, variatŭ și instructiv, pe lângă o sumă considerabilă de ilustrațiunĭ splendidŭ reușite, **dintre carĭ o mare parte originale**, referitóre atât la istoria némului românescŭ, câtŭ și la artele, industria și evenimentele însemnate de actualitate din țĕră și pe unde locuescŭ Românĭ; **este cea mai rĕspândită revistă ilustrată și ocupă I-ulŭ locŭ în literatura beletristică română.**

„VATRA,“ apare de 2 orĭ pe lună, în fascicule întregĭ, de câte 4 colĭ marĭ 4⁰, tipărite luxosŭ pe hârtie extra-velină.

Pentru Austro-Ungaria:

Costulŭ abonamentului pe unŭ anŭ este . . . fl. 12
„ „ „ 1/2 „ „ . . . „ 6

Cei ce dorescŭ a se abona, suntŭ rugațĭ sĕ binevoiéscă a trimite costulŭ abonamentului, prin **mandatŭ postalŭ la libraria editóre, C. Sfetea, Bucurescĭ,** *căci „Vatra“ nu se trimite de câtŭ celorŭ carĭ plătesc abonamentul înainte.*

Colecțiĭ din anulŭ I. alŭ „Vetrii“ se mai găsescŭ *broșate* cu 12 fl., luxos *legate* cu 13 fl., ér' numai scóițele cu fl. 1.50.

600,29—30